

FINGRID OYJ

Ympäristöselvitys 110 kilovoltin johdoille välillä Raasakka – Maalismaan haara

Raportti

Yhteystiedot

Hankevastaava Fingrid Oyj

Yhteyshenkilöt:

Tommi Raussi, Johtoreittiasiantuntija, Asiakkaat ja kantaverkkosuunnittelu / Verkko-suunnittelu

Mika Penttilä, Projektipäällikkö, Asiakkaat ja kantaverkkosuunnittelu / Maankäyttö ja ympäristö

PL 530

00101 Helsinki

Puh. 030 395 5000

etunimi.sukunimi@fingrid.fi

Konsultti

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy

Yhteyshenkilöt:

Marja Nuottajärvi, Projektipäällikkö, biologi

Katariina Pahkasalo, Suunnittelija, suunnittelumaantiede

Pyhäjärvenkatu 1, 33200 Tampere

Puh. 010 4090

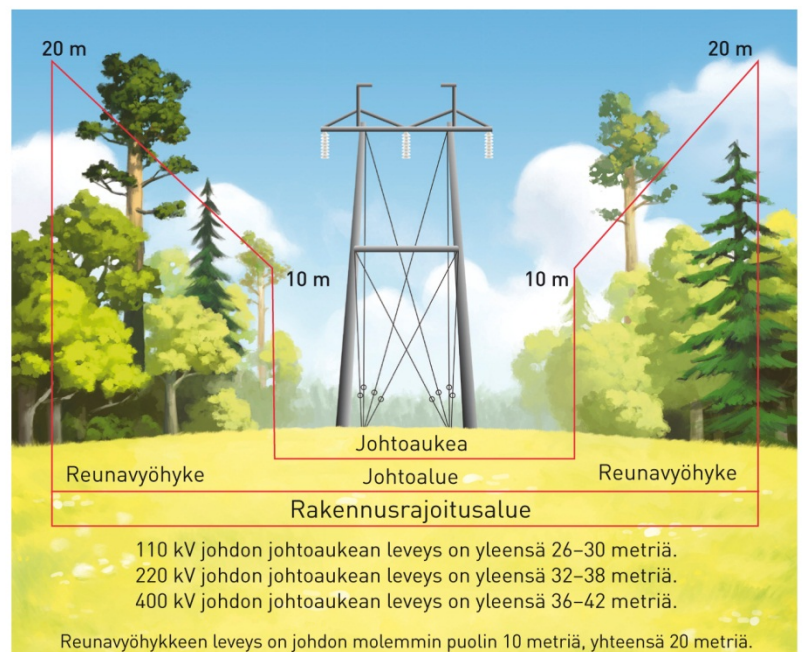
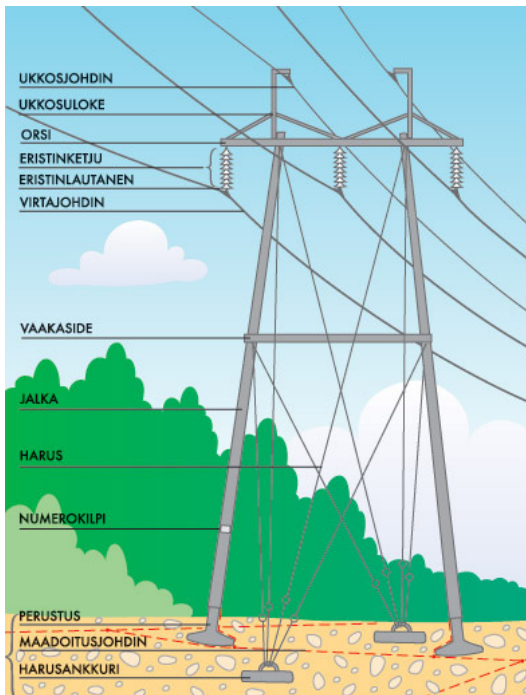
etunimi.sukunimi@fcg.fi

Kartta-aineistot © Maanmittauslaitos

Valokuvat: FCG / Marja Nuottajärvi

Kansikuva: Johtoreittiä Iijoen pohjoisrannalla

Selitteet

Voimajohdon pääosien nimitykset ja voimajohdon johtoalueen ja sen osien nimitykset

Tiivistelmä

Fingrid Oyj suunnittelee uusimista 110 kilovoltin voimajohtoille Raasakan - Maalismaan haaran välillä Iin kunnan alueella. Johtoreitin pituus on yhteensä noin seitsemän kilometriä. Hankkeen toteutuksen arvioidaan ajoittuvan vuoteen 2014. Hankkeen perusteluina ovat alueen tuotannon voimakkaat vaihtelut, tuulivoimasuunnitelmat sekä nykyisten johtojen teknisen käyttöiän umpeutuminen.

Välillä Raasakka - Niinisuo johtoalue ei muutu nykyisestä. Johtoalue levenee kaksi metriä noin neljän kilometrin osuudella välillä Niinisuo - Maalismaan haara ja tällä osuudella uudisrakentamista rajoittavat rakennusrajat tullaan päivittämään nykykäytännön mukaisesti johtoalueen ulkoreunoille. Suunnittelun lähtökohtana on ollut olemassa olevien voimajohtojen hyödyntäminen (MRL 22 §) ja mahdollisten ympäristövaikutusten minimointi. Huomioon on otettu myös läheinen asutus.

Raasakan voimajohtoreitin alueella on voimassa 17.2.2005 vahvistettu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava. Lisäksi alueella on vireillä Pohjois-Pohjanmaan 1. ja 2. vaihemaakuntakaava. Voimajohtoreitin alueella ei ole voimassaolevia yleis- tai asemakaavoja, mutta johtoreittiä koskeva Asemakylän osayleiskaava on hyväksytty keväällä 2012, ja odottaa lainvoimaistumista. Suunniteltu voimajohto ei ole ristiriidassa maankäytön suunnitelmien kanssa.

Voimajohtoreitti sijoittuu harvaksi pientaloalueeksi ja pientaloalueeksi luokitelluille alueille. Lähimmät yksittäiset asuinrakennukset sijoittuvat noin 20 metrin päähän johtoreitistä ja lähin lomarakennus on noin 50 metrin etäisyydellä johtoreitistä. Ylirannan alueella 200 metrin etäisyydellä voimajohtodosta sijaitsee koulu. Voimajohtoreitti sijoittuu pääosin tavanomaiselle maa- ja metsätalousalueelle. Johtoreitille ei sijoitu liikuntapaikkoja, mutta johtoreitti risteää lainvoimaistumista odottavassa yleiskaavassa osoitetun virkistysreitit kanssa. Suunniteltu voimajohto ylittää useassa kohtaa maantien ja risteää rautatien kanssa.

Suunnitellulla hankkeella ei ole merkittävää vaikutusta maankäytölle tai asutukselle. Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden periaatteiden mukainen. Johtoalueen levetessä estyy nykyisin pääasiassa maa- ja metsätalouksikäytössä olevan alueen käyttö vähäisessä määrin. Voimajohtolla ei ole estevaikutuksia virkistyskäytölle. Rakennusrajoitusalueen päivittyminen johtoalueen ulkoreunaan rajoittaa jonkin verran uudisrakentamista. Hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia liikenteelle tai elinkeinoille.

Suunniteltua voimajohtoreittiä lähimmät suojelualueet sijoittuvat niin etäälle, ettei niille aiheudu hankkeesta vaikutuksia. Johtoreitin läheisyyteen sijoittuu arvokkaana luontokohteena paikallisesti arvokas suurruoholehto sekä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen tietojen mukainen uhanalaishavainto. Molemmat kohteet voidaan rakentamisen yhteydessä huomioida siten, ettei niille aiheudu haittoja. Hankkeesta ei aiheudu haitallisia vaikutuksia ympäristön- ja luonnonsuojeluun.

Johtoreitin länsiosan välittömässä läheisyydessä sekä johtoreitin itäosan alueella on maakunnallisesti arvokas Iijoen suun maisema-alue. Muutoin johtoreitti sijoittuu Iijoen rannoille ja rantametsiin, suurimmaksi osaksi peitteiseen maastoon. Johtoreitille avautuu näkymiä lähinnä teiltä sekä Iijoen vesistöalueelta. Johtoreitti sijoittuu koko matkaltaan nykyisen johtoreitin yhteyteen, olemassa olevien voimajohtojen paikalle, jolloin pylväsrakenteet uusitaan ja pylväskorkeus kasvaa muutamia metrejä. Voimajohton vaatima tila ja asema maisemassa säilyvät kokonaisuutena kaukomaiseman kannalta pitkälti samana. Kaukomaisemille aiheutuvat vaikutukset jäävät hyvin vähäisiksi. Johtoreittiä lähimmille asuin- ja lomarakennuksille aiheutuvia lähimaisemahaittoja voidaan ehkäistä säästämällä suojapuustoa. Hankkeella ei ole vaikutuksia tiedossa oleville kulttuuriperinnön arvoille. Museovirasto edellyttää lausunnossaan johtoreitin arkeologista inventointia.

Sisällysluettelo

1	Hanke ja sen perustelut.....	1
2	Hankkeen tekniset ratkaisut	1
3	Neuvottelumenettelyt.....	4
4	Lähtötiedot ja tehdyt inventoinnit.....	4
5	Maankäyttö ja asutus	6
5.1	Kaavoitus	6
5.1.1	Yleistä	6
5.1.2	Maakuntakaavat	6
5.1.3	Yleiskaavat.....	9
5.1.4	Asemakaavat.....	10
5.2	Asutus ja lähipalvelut	11
5.3	Elinkeinot	11
5.4	Virkistys.....	12
5.5	Liikenneväylät.....	12
5.6	Hankkeen vaikutukset maankäytölle ja asutukselle.....	12
6	Ympäristön- ja luonnonsuojelu.....	13
6.1	Kallio- ja maaperä	13
6.2	Topografia, peitteisyys	14
6.3	Pohjavesi- ja pintavesiolot	15
6.4	Luonnonympäristö	15
6.4.1	Suojelualueet	15
6.4.2	Eläimistö ja arvolajiston esiintymispotentiaali.....	16
6.4.3	Luontotyypit ja kasvillisuus.....	18
6.4.4	Luonnonsuojelullisesti arvokkaat alueet ja kohteet.....	19
6.5	Hankkeen vaikutukset ympäristön- ja luonnonsuojeluun.....	21
7	Maisema ja kulttuuriperintö.....	22
7.1	Maiseman ominaispiirteet ja arvoalueet	22
7.2	Kulttuurihistorialliset ja arkeologiset kohteet	25
7.3	Hankkeen vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön	25
8	Epävarmuudet.....	26
9	Johtopäätökset ja suositukset.....	26
	Lähteet.....	27

Liitteet:

Liite 1. Suunniteltu voimajohto ja sen läheiset toiminnot

Liite 2. Museoviraston lausunto

12.12.2013

Ympäristöselvitys 110 kilovoltin johdoille välillä Raasakka – Maalismaan haara

1 Hanke ja sen perustelut

Fingrid Oyj suunnittelee uusimista 110 kilovoltin voimajohdoille noin kolmen kilometrin matkalla välillä Raasakka - Niinisuo sekä noin neljän kilometrin matkalla välillä Niinisuo - Maalismaan haara (kuva 1). Johtoreitin pituus on yhteensä noin seitsemän kilometriä ja se sijoittuu Iin kunnan alueelle. Hankkeen toteutuksen arvioidaan ajoittuvan vuoteen 2014.

Pohjois-Oulun ja Iijoen alueen kulutus ja tuotanto vaihtelevat voimakkaasti. Talvella lämmityskuorma on suuri ja toisaalta tulva-aikaan alueella on runsaasti vesivoimantuotantoa. Alueen voimakkaiden siirtovaihteluiden vuoksi kantaverkon johtojen siirtokapasiteetti on täysimääräisesti käytetty. Alueelle on syntynyt lisäksi runsaasti tuulivoimasuunnitelmia, joten verkon siirtokykä on tarpeen kasvattaa.

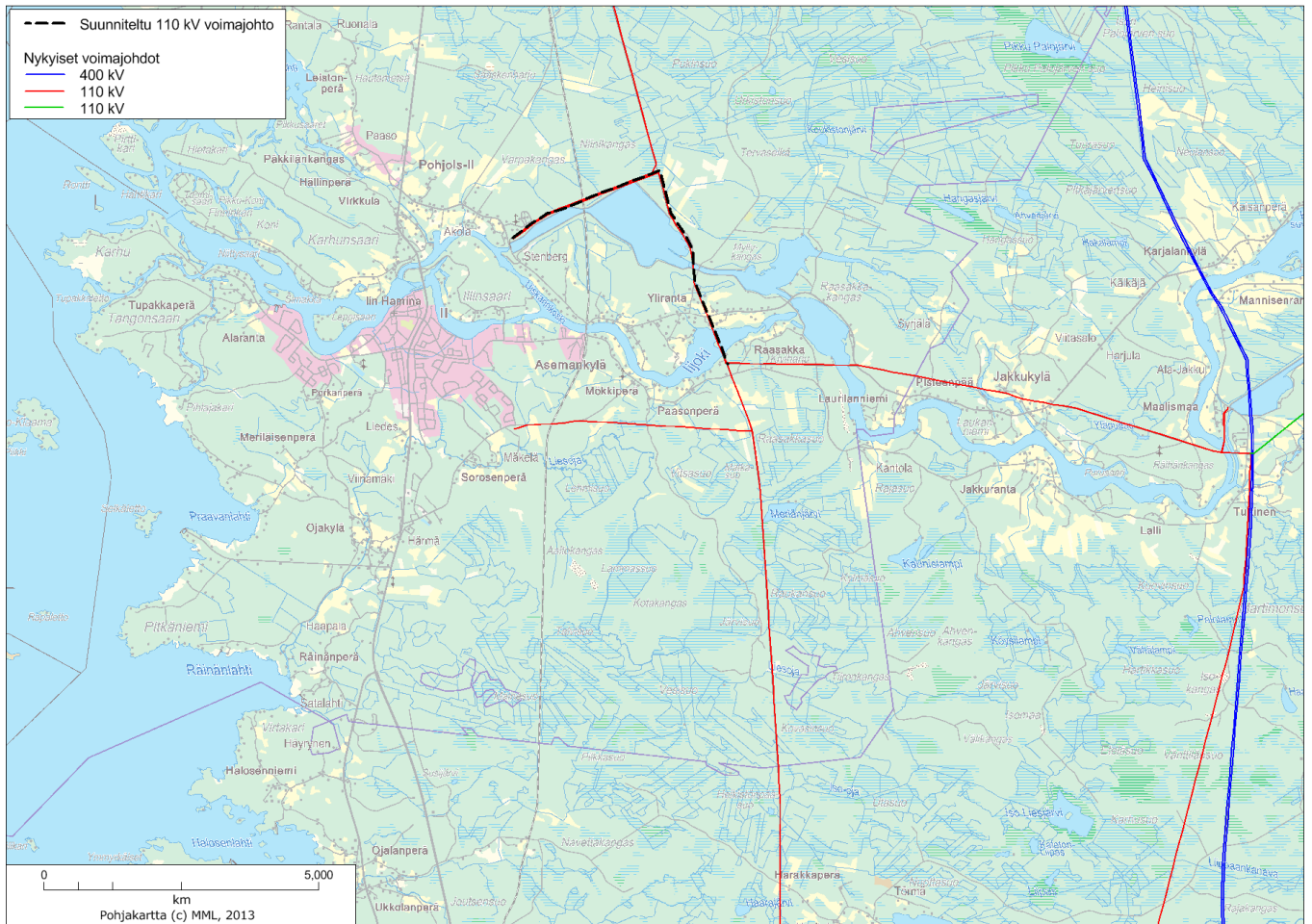
Raasakan vesivoimalaitokselta pohjoiseen ja etelään suuntautuvat johdot ovat saavuttaneet teknisen käyttöikänsä ja ne on tarpeen rakentaa uudelleen. Uudet voimajohtorakenteet mahdollistavat suuremman siirtokyvyn ja suunnittelu tehdään siten, että verkon siirtokykä voidaan myös tulevaisuudessa kehittää ilman uusia laajoja maankäyttötarpeita.

2 Hankkeen tekniset ratkaisut

Suunniteltu Raasakka-Maalismaan haara voimajohto sijoittuu Iin taajaman koillispuolelle (kuva 1). Johtoreitin pituus on yhteensä noin seitsemän kilometriä. Uudisrakentamista rajoittavat rakennusraajat tullaan päivittämään nykykäytännön mukaisesti johtoalueen ulkoreunoille välillä Niinisuo - Maalismaan haara. Johtoalue levenee kaksi metriä noin neljän kilometrin osuudella välillä Niinisuo - Maalismaan haara. Välillä Raasakka - Niinisuo johtoalue ei muutu nykyisestä. Voimajohtoa uusittaessa nykyiset puupylväät korvataan teräksestä valmistetuilla pylväillä ja pylväspaikat muuttuvat uusimisen yhteydessä nykyisistä. Johtoreitin poikkileikkaustilanteet on esitetty kuvassa 2.

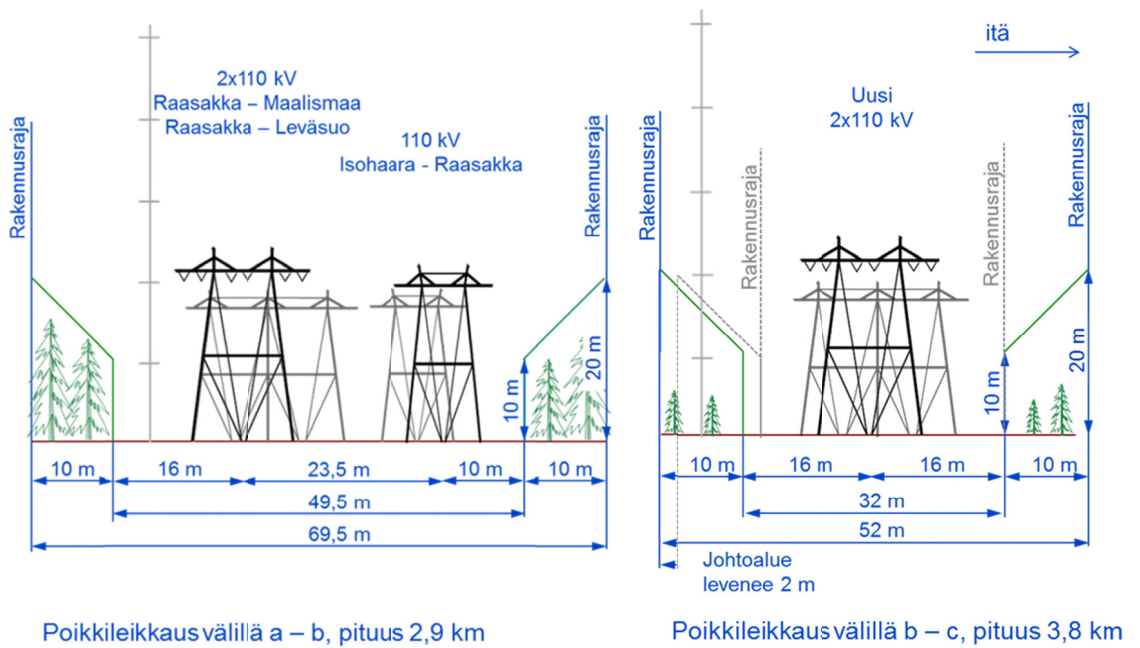
Suunnittelun lähtökohtana on ollut olemassa olevien voimajohtojen hyödyntäminen (MRL 22 §) ja mahdollisten ympäristövaikutusten minimointi. Huomioon on otettu myös läheinen asutus.

12.12.2013

Kuva 1. Suunniteltu Raasakka-Maalismaan haaran voimajohto sijoittuu Iin taajaman koillispuolelle, nykyisten voimajohtojen yhteyteen.

12.12.2013

Kuva 2. Suunnitellun voimajohdon poikkileikkaustilanteet. Harmaalla on esitetty nykytilanteen mukaiset pylväsrakenteet ja mustalla tuleva tilanne.

12.12.2013

3 Neuvottelumenettelyt

Fingrid Oyj on pyytänyt tammikuussa 2013 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kannanottoa hankkeen YVA-menettelyn tarpeesta. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus antoi vastauksena kannanoton, jonka mukaan hankkeesta ei aiheudu sellaisia ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisia ympäristövaikutuksia, jotka tulisi selvittää lakisääteisessä YVA-menettelyssä, eikä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus tule tekemään asiassa YVA-harkintapäätöstä. ELY-keskuksella on mahdollisuus ottaa kantaa hankkeeseen ja sen arvioituihin ympäristövaikutuksiin sähkömarkkinalain mukaisen ympäristöselvityksen laadinnan yhteydessä.

Fingrid Oyj on pyytänyt kannanottoa myös Oulunkaaren ympäristöpalveluilta, joka on vastauksena todennut, että hankkeesta ei ole ennakoitavissa sellaisia vaikutuksia, jotka muuttaisivat lähiasukkaiden elämää ja että vanhan voimajohdon johtimet ja pylvääät tulee käsitellä asianmukaisella tavalla. ELY-keskus tai Oulunkaaren ympäristöpalvelut eivät ole pitäneet neuvottelun järjestämistä tarpeellisenä ennen ympäristöselvityksen laadintaa.

Ympäristöselvitysten luonnosvaiheessa 26.11.2013 järjestettiin Oulussa viranomaistaapaaminen, johon osallistuivat Pohjois-Pohjanmaan ELY, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Oulun kaupunki, Oulun seudun ympäristötoimi, Iin kunta, Oulunkaaren ympäristöpalvelut, Fingrid Oyj sekä FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy. Neuvottelussa esiteltiin hankkeen tekniset ratkaisut ja perustelut sekä ympäristöselvitysluonnos. Neuvottelussa saatu palaute on otettu huomioon tämän selvitysraportin viimeistelyssä.

4 Lähtötiedot ja tehdyt inventoinnit

Selvityksen laadinnassa käytetty lähtöaineisto on lueteltu kokonaisuudessaan lähde-luettelossa. Keskeisimpiä aineistoja ovat olleet:

- Fingrid Oyj: Johtoreittisuunnitelman aineistot
- Alueellisen ELY-keskuksen uhanalaisrekisterin mukaiset tiedot yhden kilometrin vyöhykkeellä johtoreitin molemmin puolin
- Tiedot Metsähallituksen vastuulajien (maakotka, merikotka, muuttohaukka) esiintymisestä kahden kilometrin vyöhykkeellä johtoreitin molemmin puolin
- Helsingin yliopiston rengastustoimiston sääksirekisterin mukaiset tiedot kahden kilometrin vyöhykkeellä johtoreitin molemmin puolin
- Ympäristöhallinnon OIVA - ympäristö- ja paikkatietopalvelu
- Maakuntaliiton ja kunnan kaavoitustiedot
- Asemakylän osayleiskaavan (Iin keskustaajaman osayleiskaavan laajennus) luontoselvitys
- Museoviraston lausunto 1.8.2013: Ii, Oulu, Fingrid Oyj:n voimajohtohankkeet
- Museoviraston muinaisjäännösrekisteri

Johtoreitin ja sen ympäristön luontoarvojen selvittämiseksi suoritettiin maastoinventointi 2.-5. heinäkuuta 2013. Inventoinnin suoritti FM biologi Marja Nuottajärvi FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:stä. Maastotyöskentelyyn käytettiin aikaa noin 10 tuntia. Luontoselvityksen sisällön ja kohdentamisen suunnittelussa käytettiin viranomaisohjeistusta (Söderman 2003). Maastoinventoinnit tehtiin luonnonoloista riippuen vähintään 150 metriä leveältä vyöhykkeeltä (75 metriä suunnitellun voimajohdon keskilinjan molemmin puolin). Maastotöiden perusteella määritettiin luonnonarvoiltaan merkittävät, voimajohdon suunnittelussa huomioitavat alueet ja kohteet, joita ovat:

- Luonnonsuojelulain 29 § mukaiset suojeltavat luontotyytit
- Vesilain 2 luvun 11 § mukaiset suojeltavat vesiluontotyytit
- Metsälain 10 § mukaiset metsäluonnon erityisen tärkeät elinympäristöt

12.12.2013

- Alueellisesti ja paikallisesti edustavat luontokohteet (mm. perinneympäristöjen luontotyypit, iäkstä puustoa sisältävät kohteet, geologisesti arvokkaat muodostumat)
- Luontotyyppien uhanalaisuusluokituksen mukaiset arvokkaimmat luontotyypit.
- Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeille, luonnonsuojelulain mukaisille erityisesti suojeltaville eliölajeille ja uhanalaisille eliölajeille sekä muille huomionarvoisille eliölajeille tärkeät tai mahdolliset esiintymisalueet
- Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet, joita voivat olla mm. luonnonmuistomerkit

Iin kunta sijaitsee liito-oravan levinneisyysalueen ulkopuolella, joten erillisiä liito-oravaa koskevia maastotöitä ei suoritettu. Linnuston osalta tukeuduttiin pääasiallisesti olemassa olevaan tietoon ja tehtiin yleistä havainnointia päiväaikaisen maastotyöskentelyn yhteydessä ajankohdan sallimalla tarkkuudella.

Luonnonsuojelullisesti arvokkaiden alueiden ja kohteiden arvoluokitus pohjautuu seuraavaan jaotukseen:

Kansainvälisesti arvokkaat kohteet. Tähän ryhmään kuuluvat Natura 2000 -verkoston alueet, Ramsar -alueet ja kansainvälisesti merkittävät kosteikot ja lintualueet (IBA -alueet).

Valtakunnallisesti arvokkaat kohteet. Valtakunnallisesti arvokkaihin kohteisiin kuuluvat kansallispuistot, luonnonpuistot, suojeluohjelmien kohteet, erämaa-alueet, koskiensuojelulain mukaiset vesistöt, valtakunnallisten suojeluohjelmien kriteerit täyttävät kohteet, kansallisesti tärkeät lintuvesialueet (FINIBA -alueet), kohteet, joilla on luonnonsuojelulain luontotyyppijä (LsL 29§), äärimmäisen ja erittäin uhanalaisten sekä vaarantuneiden lajien esiintymispaikat, erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikat ja muut arvokkaat luonnonsuojelualueet. Lisäksi kansallisesti arvokkaihin kohteisiin kuuluvat valtakunnallisesti arvokkaat perinnemaisemat ja kulttuurimaisemat.

Maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaat kohteet. Tähän ryhmään kuuluvat valtakunnallisissa suojeluohjelmissa maakunnallisesti arvokkaiksi luokitellut kohteet, seutu- ja maakuntakaavan suojelualuevaraukset, alueellisesti uhanalaisten lajien esiintymispaikat ja maakunnallisesti/seudullisesti merkittävät muut luontokohteet.

Paikallisesti arvokkaat kohteet. Paikallisesti arvokkaihin kohteisiin kuuluvat kohteet, joilla on metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä (MeL 10§), yleis- ja asemakaavojen suojeluvaraukset, paikallisesti uhanalaisten ja harvinaisten lajien esiintymispaikat sekä muut paikallisesti harvinaiset ja edustavat luontokohteet.

Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet. Kohteet, jotka eivät ole edellä mainituissa luokissa mutta, jotka ovat luonnon monimuotoisuuden säilymisen kannalta tärkeitä, esimerkiksi suuret yhtenäiset tavanomaisen luonnon alueet ja ekologiset käytävät. Lisäksi tähän luokkaan kuuluvat luonnonmuistomerkit.

Vesilain 2. luvun 11 § mukaiset suojeltavat luontotyypit arvioidaan tapauskohtaisesti poikkeuksena fladat ja kluuvijärvet, jotka luokitetaan kansallisesti arvokkaiksi kohteiksi.

Kohteiden arvotuskriteereinä käytettiin kohteen edustavuutta, luonnontilaisuutta, harvinaisuutta ja uhanalaisuutta sekä luonnon monimuotoisuutta lajitasolla. Alueen arvoa nostaa alueen toimiminen elämistön lisääntymis- tai ravinnonhankinta-alueena. Mitä harvinaisemmista ja uhanalaisemmista lajeista on kyse, sitä arvokkaampi alue on.

Lajien uhanalaisuusluokitus pohjautuu uuteen vuonna 2010 julkaistuun uhanalaisuusarviointiin, joka on laadittu IUCN:n uhanalaisuusluokkien ja kriteerien mukaisesti (Rassi

12.12.2013

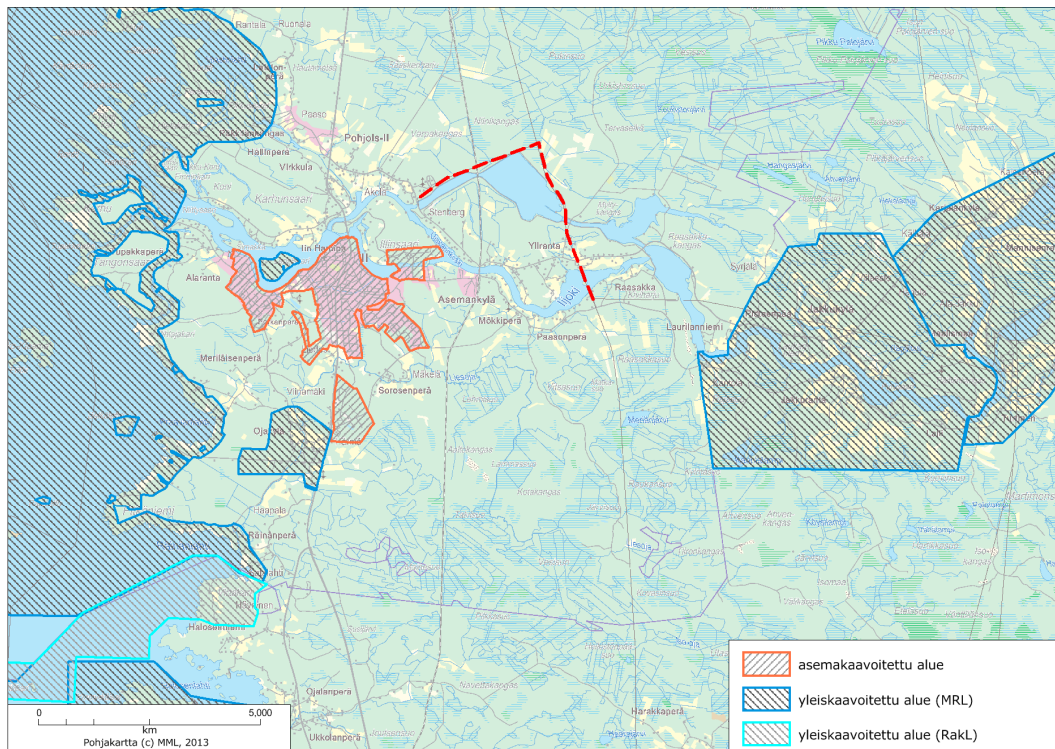
ym. 2010). Alueellinen uhanalaisuusluokitus on uusimpien alueellisten uhanalaisuusarvioiden mukainen (mm. Rytteri ym. 2012). Luontotyyppien uhanalaisuusluokitus pohjautuu vuonna 2008 valmistuneeseen Suomen luontotyyppien uhanalaisuuden arviointiin (Raunio ym. 2008).

5 Maankäyttö ja asutus

5.1 Kaavoitus

5.1.1 Yleistä

Raasakan voimajohtoreitin alueella on voimassa 17.2.2005 vahvistettu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava. Voimajohtoreitin alueella ei ole voimassaolevia yleis- tai asemakaavoja (kuva 3), mutta johtoreittiä koskeva Asemakylän osayleiskaava on hyväksytty keväällä 2012, ja odottaa lainvoimaistumista.

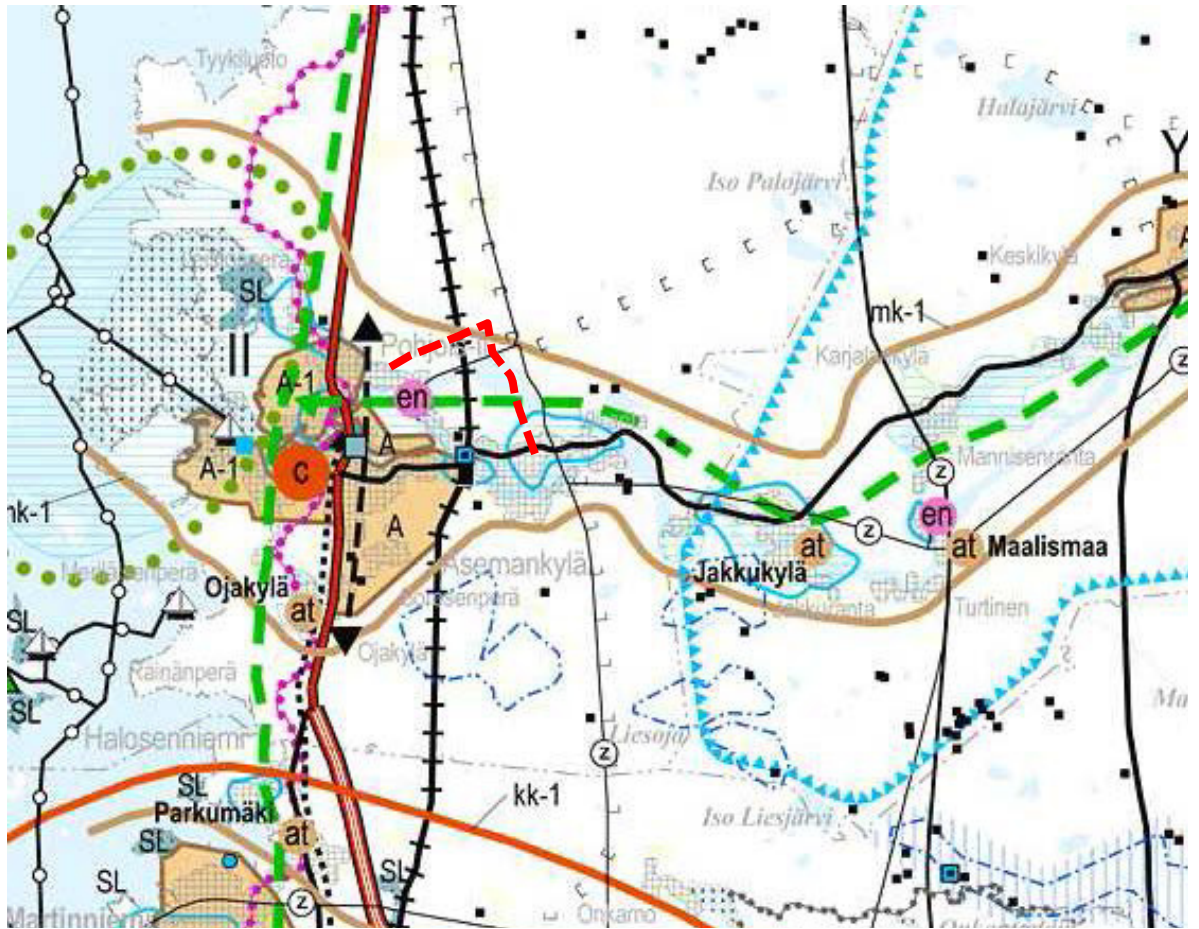
Kuva 3. Suunniteltu Raasakka - Maalismaan haaran voimajohto sijoittuu yleis- ja asemakaavoitetun alueen ulkopuolelle. Johtoreitti on osoitettu punaisella katkoviivalla. (Oiva - ympäristö- ja paikkatietopalvelu, 2013).

5.1.2 Maakuntakaavat

Raasakka-Maalismaan haaran voimajohtoreitin alueella on voimassa 17.2.2005 vahvistettu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava (kuva 4).

Voimajohtoreitti sijoittuu **maaseudun kehittämisen kohdealueelle** (vaalean ruskea rajaviiva sekä mk-1 -merkintä), jolla *kehitetään erityisesti maatalouteen ja muihin maaseutuelinkeinoin, luonnon- ja kulttuuriympäristön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. Vyöhykkeillä on tarvetta kehittää kuntien yhteistyöllä yhtenäisiä suunnitteluperiaatteita. Suunnittelumääräykset: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota luonnon ja ympäristön kestävään käyttöön, maiseman hoitoon, vesistön vedenlaadun turvaamiseen ja ulkoilureitistöjen kehittämiseen. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee määritellä tulvan aiheuttamat rajoitukset rakentamiselle.*

12.12.2013

Kuva 4. Ote voimassa olevasta Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavasta. Raasakka - Maalismaan haaran voimajohdon sijainti on osoitettu maakuntakaavassa viitteellisesti punaisella rajauksella. Infokartta.fi.

Voimajohtoreitin alueelle sijoittuu **viheryhteystarve**. Viheryhteystarve-merkinnällä osoitetaan kaupunkiseutujen ja jokilaaksovyöhykkeiden sisäisiä ja niitä yhdistäviä tavoitteellisia ulkoilun runkoreitistöjä viheralueineen. Merkintään sisältyy sekä olemassa olevia että kehitettäviä ulkoilu-, pyöräily-, melonta- ym. reittejä. Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla tulee turvata virkistysalueiden ja -reittien seudullinen jatkuvuus ja kehittäminen sekä liittyminen virkistyskeskuksiin, suojelualueisiin ja kulttuuriympäristöihin.

Voimajohtoreitin alueelle sijoittuu **päärata** -merkintä.

Voimajohtoreitti mukaisesti kulkee **pääsähköjohto** -merkintä, jolla osoitetaan olemassa olevat 110 kV voimajohdot.

Voimajohtoreitti sijoittuu eteläosiltaan **kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue** -merkinnällä varustetulle alueelle,, jolla osoitetaan valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt: Alueiden suunnittelussa ja käytössä tulee edistää alueiden maisema-, kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säilymistä yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaislaatu. Alueiden erityispiirteitä, kuten avoimien peltoalueiden säilymistä arvokkailla maisema-alueilla tulee vaalia. - Valtakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava museoviranomaiselle tilaisuus antaa lausunto.

12.12.2013

Voimajohtoreitin länsipäähän sijoittuu **energiahuollon alue** -merkintä (en), jolla osoitetaan *maakunnan energiahuollon kannalta tärkeitä voimat ja suurmuuntamoiden alueet*.

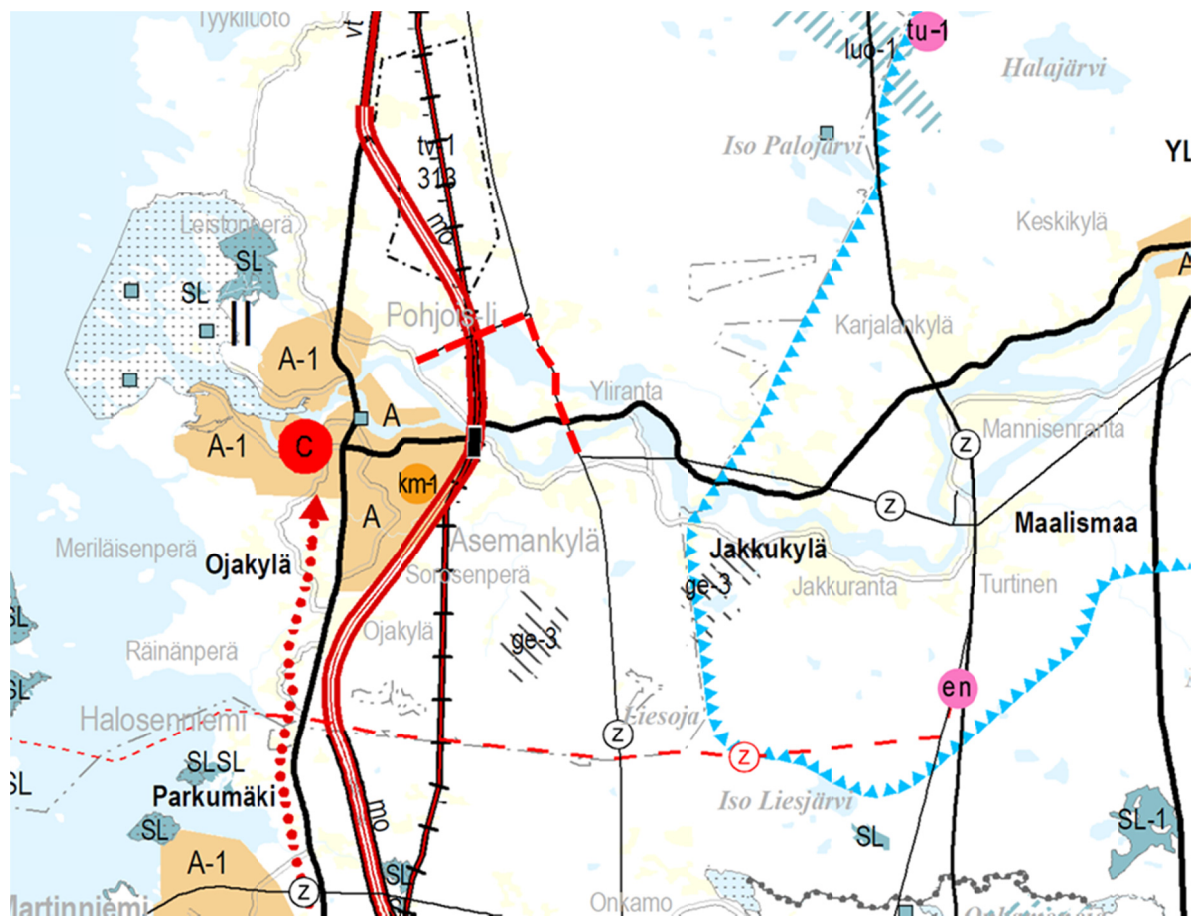
Voimajohtoreitin pohjoiskulmaa sivuaa lisäksi **moottorikelkkailureitti** -merkintä, jolla osoitetaan *olemassa olevia ja suunniteltuja moottorikelkkailun pääreittejä*.

Raasakka-Maalismaan haaran voimajohtoreitin alueella on vireillä Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaava, jonka ehdotus oli nähtävillä 20.9.–21.10.2013 (kuva 5). Vaihemaakuntakaavassa käsiteltävät aihepiirit ovat:

- energiantuotanto ja -siirto (manneralueen tuulivoima-alueet, merituulivoiman päivitykset, turvetuotantoalueet)
- kaupan palvelurakenne ja aluerakenne, taajamat
- luonnonympäristö (soiden käyttö, suojelualueiden päivitykset, geologiset muodostumat)
- liikennejärjestelmän (tieverkko, kevyt liikenne, raideliikenne, lentoliikenne, meriväylät) ja logistiikka.

Voimajohtoreitti on osoitettu kaavaehdotuksessa **pääsähköjohto 110 kV** -merkinnällä.

Voimajohtoreitin alueelle sijoittuu **uusi moottori- tai moottoriliikennetie**, seututie tai pääkatu sekä **merkittävästi parannettava päärata**. Näistä jälkimmäiseen liittyy suunnittelumääräys, jonka mukaan *yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varauduttava tasoristeysten poistamiseen ja liikenteen kapasiteetin lisäämiseen*.

Kuva 5. Ote Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavan ehdotuksesta. Raasakka - Maalismaan haaran voimajohdon sijainti on osoitettu viitteellisesti punaisella rajauksella.

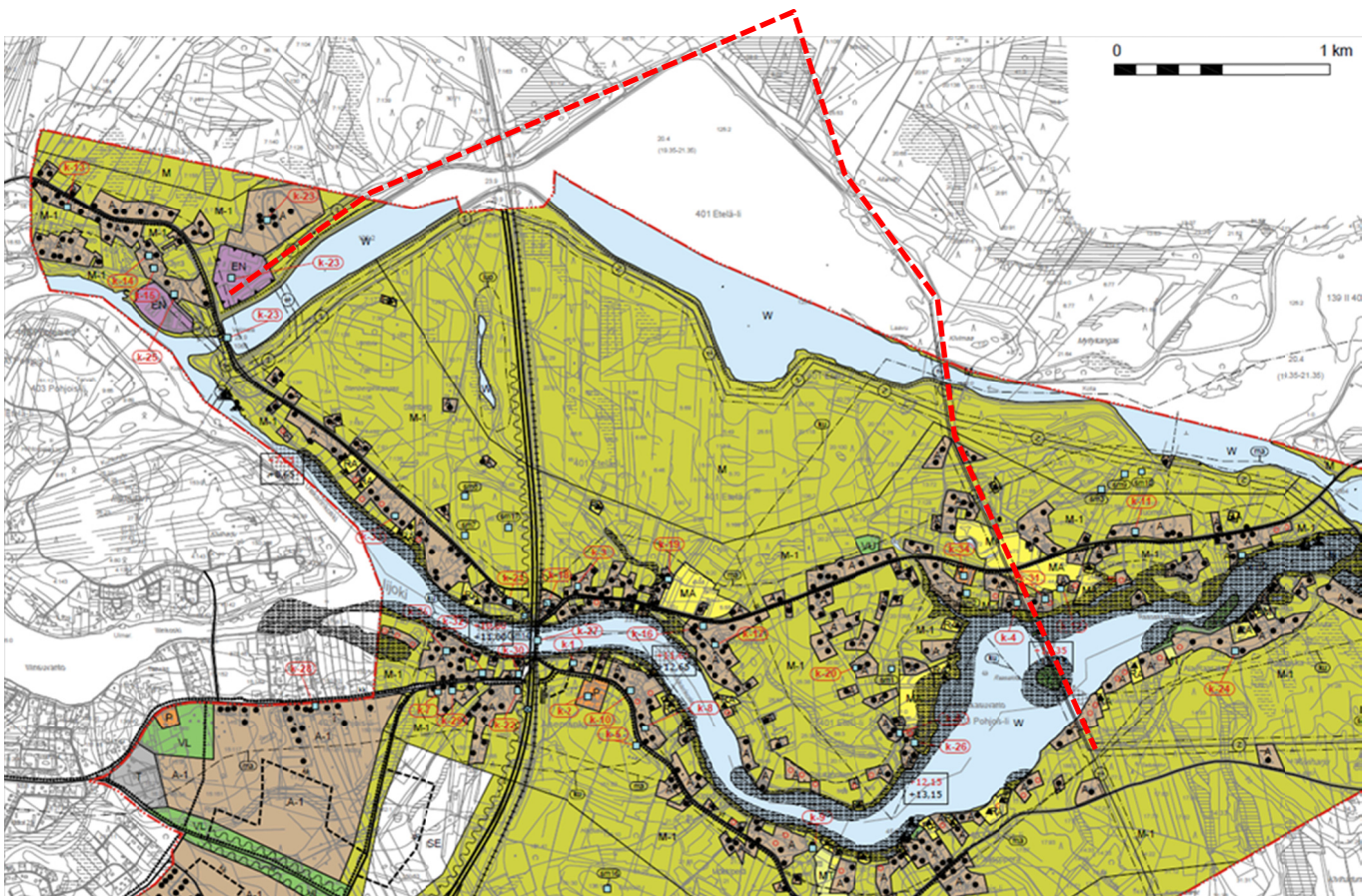
12.12.2013

Raasakka-Maalismaan haaran voimajohtoreitin alueella on vireillä Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaava, jonka osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 27.3.–26.4.2013. Vaihemaakuntakaavassa käsiteltävät aihepiirit ovat:

- kulttuuriympäristö
- maaseudun asutusrakenne
- virkistys- ja matkailu
- seudulliset jätteenkäsittelyalueet
- seudulliset ampumarata-alueet

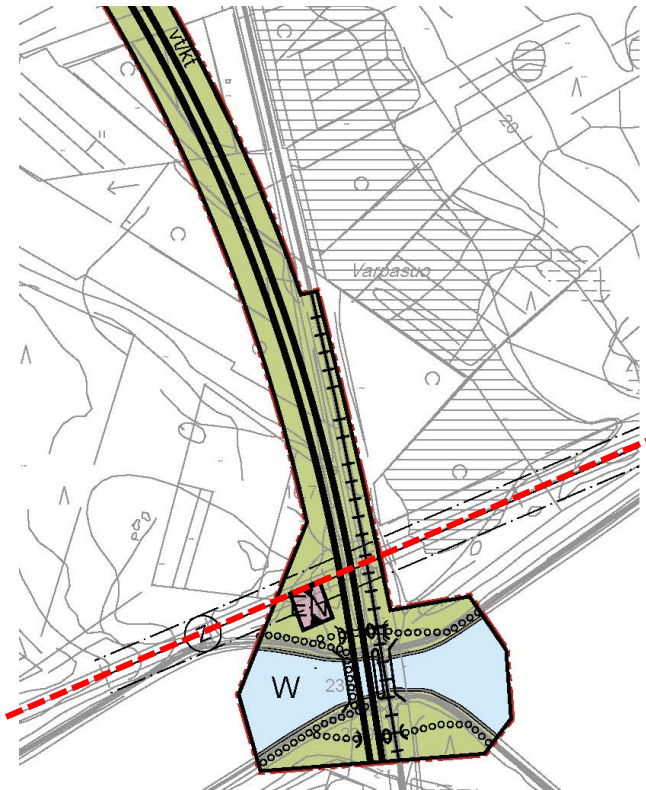
5.1.3 Yleiskaavat

Raasakka-Maalismaan haaran voimajohtoreitin eteläisille alueille on laadittu Asemakylän osayleiskaava (Iin keskustaajaman osayleiskaavan laajennus). **Kaavaehdotus on hyväksytty 20.2.2012, mutta kaava odottaa vielä tuloa lainvoimaiseksi.**

Kuva 6. Ote lainvoimaisuutta odottavasta Asemakylän osayleiskaavan ehdotuksesta, kartta 1 (hyväksytty 20.2.2012). Raasakka-Maalismaan haaran voimajohtoreitti sijoittuu kaava-alueelle länsi- ja kaakkoispäissä. Johtoreitti on osoitettu viitteellisesti punaisella katkoviivalla.

12.12.2013

Kuva 7. Ote lainvoimaisuutta odottavasta Asemakylän osayleiskaavan ehdotuksesta, kartta 2 (hyväksytty 20.2.2012). Ote kuvaa pohjoista rautatien ylityskohtaa, jolle suunniteltu Raasakka-Maalimaan haaran voimajohtoreitti sijoittuu. Johtoreitti on osoitettu viitteellisesti punaisella katkoviivalla.

Voimajohtoreitti (kuva 6) sijaitsee suurimmaksi osaksi **maa- ja metsätalousvaltaisella** alueella (M), joka varataan pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen.

Voimajohtoreitti ylittää kahdessa kohdassa **energiahuollon alueen** (EN).

Voimajohtoreitin itä- ja länsiosat sijoittuvat **maakunnallisesti merkittävälle maisemallisesti arvokkaalle alueelle** (ma). *Toimenpiteet alueella edellyttävät MRL 128 §:n mukaista maisematyölupaa.*

Johtoreitti ylittää kaakossa **ulkoilureitin**, sekä sivuaa ulkoilureittiä lännessä.

Johtoreitti sijoittuu itäosassaan asuntoalueelle (A), maisemallisesti arvokkaalle peltoalueelle (MA) sekä Raasakkasuvannon saarella virkistysalueelle (V). Raasakkasuvannon rannoille on osoitettu tulva-altista aluetta.

Voimajohtoreitin alueelle sijoittuu **päärata** -merkintä (kuva 7), jolla varaudutaan kaksoisraiteen rakentamiseen radan itäpuolelle. Johtoreitti ylittää kaksoisajorataisen **päätien** (vk/kt) ja **yhdystien** (yt), sekä **kevyen liikenteen reitin**.

Johtoreitti sijaitsee kokonaisuudessaan olemassa olevien voimajohtojen paikalla.

5.1.4 Asemakaavat

Voimajohtoreitin alueella ei ole voimassa olevia asemakaavoja.

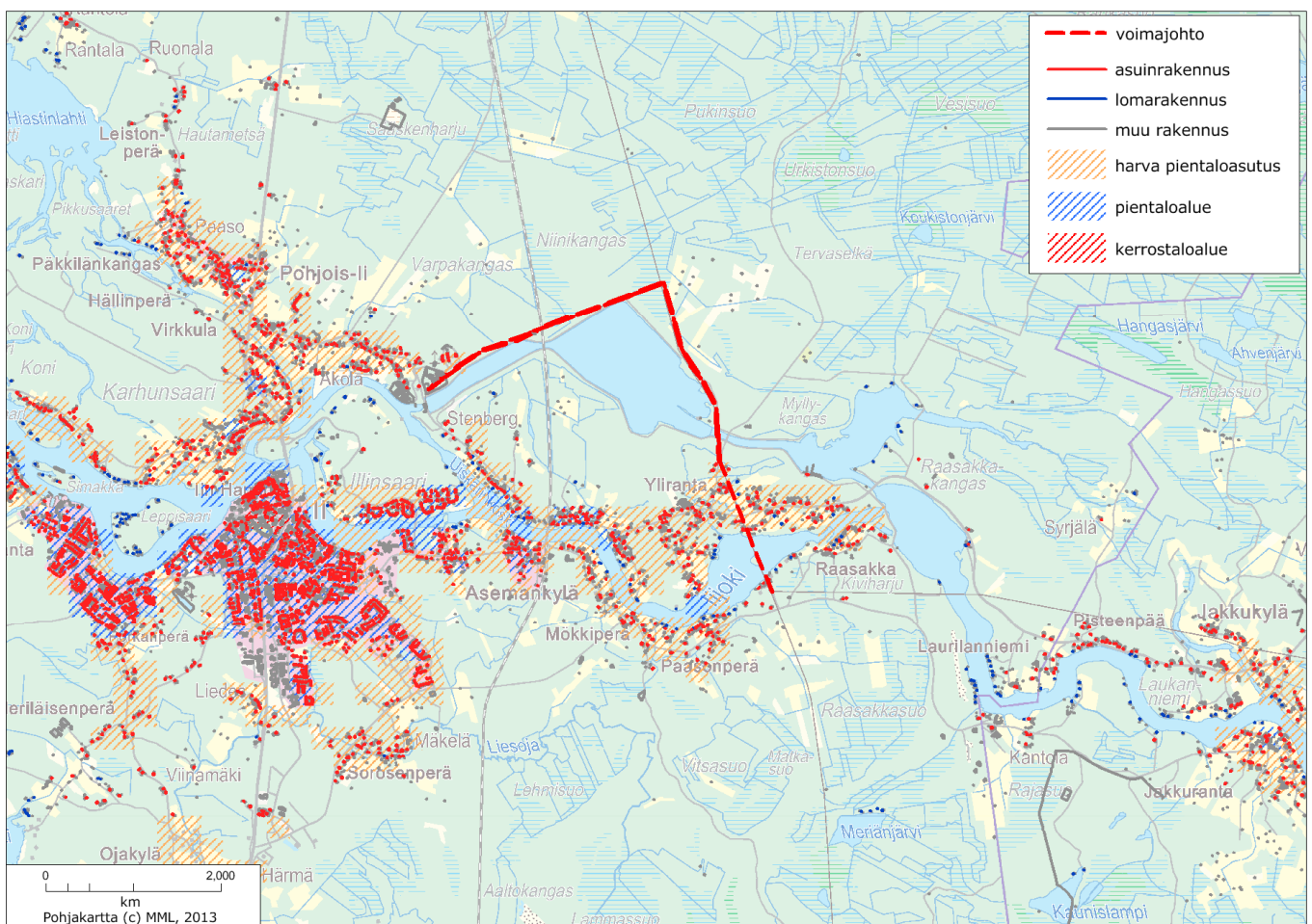
12.12.2013

5.2 Asutus ja lähipalvelut

Suunniteltu Raasakka-Maalismaan haaran voimajohtoreitti sijoittuu harvaksi pientalo-alueeksi ja pientaloalueeksi luokitelluille alueille (kuva 8). Voimajohtoreitin länsiosassa sekä eteläosassa Ylirannan ja Raasakkasuvannon alueilla on useita asuinrakennuksia alle 500 metrin etäisyydellä johtoreitistä. Lähimmät yksittäiset asuinrakennukset sijoittuvat noin 20 metrin päähän johtoreitistä. Lähin lomarakennus on noin 50 metrin etäisyydellä johtoreitistä.

Yhden kilometrin etäisyydellä voimajohdon suunnitellusta sijainnista asuu noin 290 asukasta. Kahden kilometrin etäisyydellä puolestaan asuu noin 1380 asukasta (Tilastokeskus, ruututietokanta 2010).

Ylirannan alueella noin 200 metriä johtoreitistä länteen sijaitsee koulu. Ylirannan koululla on perusopetuksen vuosiluokat 1.-6. Koululla opiskelee lukuvuonna 2013–2014 yhteensä 40 lasta ja työskentelee kolme luokanopettajaa (Iin kunnan www-sivut).

Kuva 8. Voimajohtoreitin läheisyyteen sijoittuvat rakennukset ja asuinalueet. (MML 2013, OIVA – Ympäristö- ja paikkatietopalvelu, 2013).

5.3 Elinkeinot

Voimajohtoreitti sijoittuu pääosin tavanomaiselle maa- ja metsätalousalueelle. Iissä alkutuotannon työpaikkojen osuus oli vuoden 2010 lopussa 8,2 prosenttia (koko maa 3,7 %), jalostuksen osuus 26,8 prosenttia (koko maa 22,1 %) ja palveluiden osuus 36,1 (koko maa 72,9 %).

12.12.2013

Johtoreitin länsiosassa sijaitsee Pohjolan voiman Raasakan vesivoimalaitos. Yhteensä Iijoen alajuoksulla on viisi voimalaitosta, joista Raasakka on jokisuulta katsottuna ensimmäinen. Se on myös Iijoen voimaloista teholtaan suurin.

Ylirannan alueella, noin 500 metriä johtoreitistä länteen sijaitsee ratsutila, joka tarjoaa mm. ratsastustunteja, vaelluksia ja leirejä. Hevosten laidunalueita sijoittuu nykyisten voimajohtojen alueelle Yli-Iintien eteläpuolella (kuva 9).

Kuva 9. Nykyisten voimajohtojen alueella olevaa hevoslaidunta Yli-Iintien eteläpuolella.

5.4 Virkistys

Raasakka–Maalismaan haaran johtoreitille ei sijoitu liikuntapaikkoja. Johtoreitti risteää lainvoimaistumista odottavassa kaavassa osoitetun virkistysreitit kanssa johtoreitin kaakkoisosassa. Lähialueella noin 400–1800 metrin päässä johtoreitistä on Illinsaarta kiertävä hiihtolatu ja kuntorata.

Ylirannan alueella, noin 500 metriä johtoreitistä länteen sijaitsee ratsutila, joka tarjoaa mm. ratsastustunteja, vaelluksia ja leirejä. Ylirannan koululla noin 200 metrin etäisyydellä johtoreitistä länteen on urheilukenttä, ja koulun liikuntasali on vuokrattavissa.

Johtoreitin alueella voi lisäksi liikkua normaalien jokamiehenoikeuksien perusteella mm. marjastamassa tai sienestämässä.

5.5 Liikenneväylät

Johtoreitti ylittää neljästi Virkkulantieltä alkavan ja Kivimaantiehen päättyvän, Iijoen rannassa tulvapenkereen päällä sijaitsevan maantien, ja kulkee lisäksi sen vierellä useassa kohdassa, välillä aivan Iijoen rannassa, pisimmillään lännessä lähellä rantaa, noin 230 metrin matkalla. Ylirannan alueella johtoreitti ylittää Kivimaantien, Yli-Iintien sekä Kourilammentien. Aivan eteläosassaan johtoreitti ylittää Pikkupaasantien. Lisäksi johtoreitti ylittää pohjois-eteläsuuntaisen rautatien johtoreitin länsiosassa, sekä muutamia nimettömiä metsä- ja peltoteitä.

5.6 Hankkeen vaikutukset maankäytölle ja asutukselle

Suunnitellulla hankkeella ei ole merkittävää vaikutusta maankäytölle tai asutukselle. Välillä Raasakka-Niinisuo johtoalueen leveys ei muutu nykyisestä. Niinisuo ja Maalismaan haaran välillä noin neljän kilometrin matkalla johtoalue levenee 2 metriä, lisäksi rakennusraja levenee kymmenen metriä. Rakennusrajoitusalue levenee siten kokonai-

12.12.2013

suudessaan 52 metriin. Johtoalueen levetessä estyy nykyisin pääasiassa maa- ja metsätaloustaloudessa olevan alueen käyttö vähäisessä määrin. Suunniteltu voimajohto ei aiheuta estevaikutuksia virkistysreiteille. Rakennusrajoitusalueen päivittyminen johtoalueen ulkoreunaan rajoittaa uudisrakentamista.

Ionisoimattoman säteilyaltistuksen enimmäisarvot on vahvistettu sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella, ja 110 kV voimajohtojen aiheuttamat säteilytasot jäävät selvästi näiden enimmäisarvojen alle.

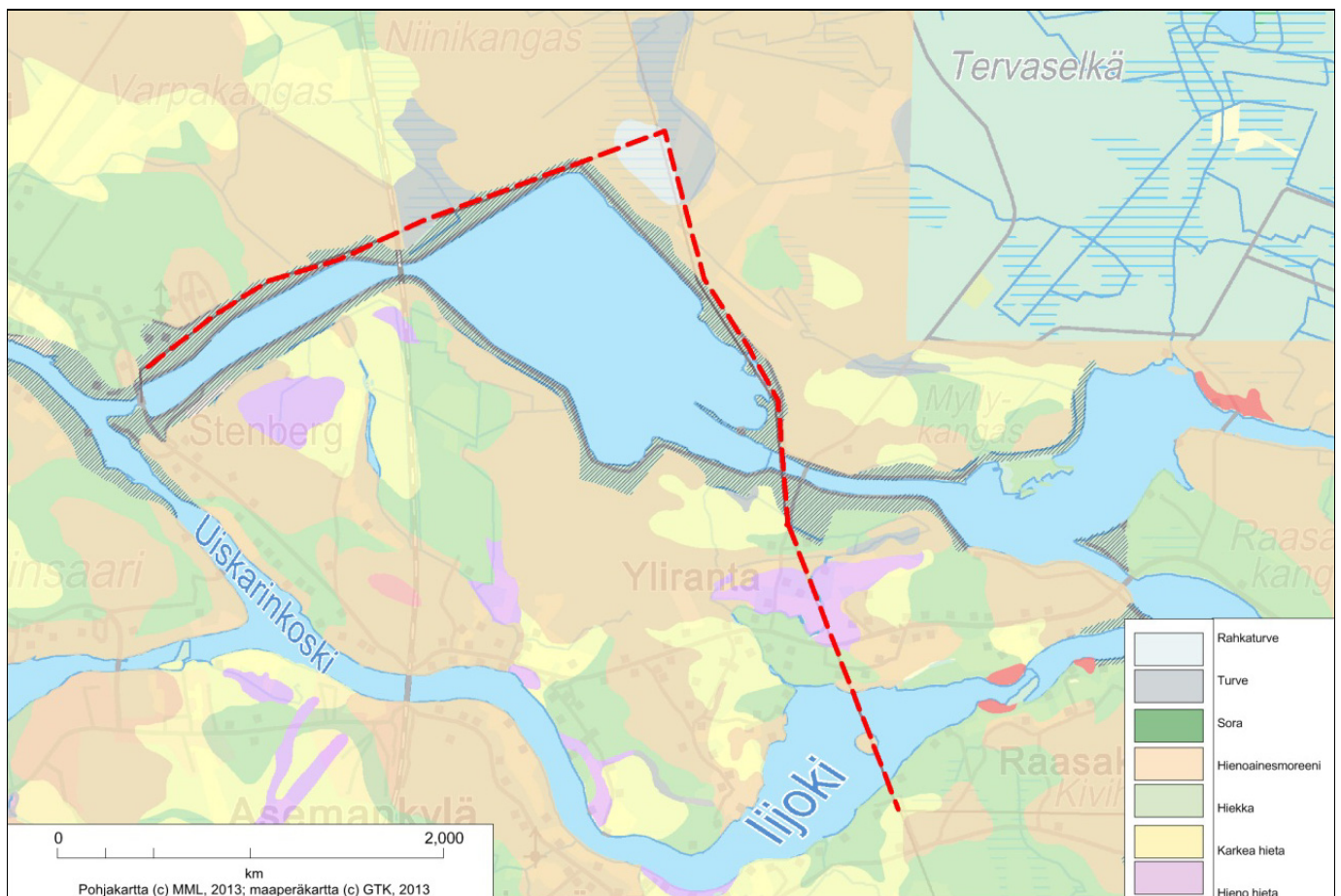
Hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia liikenteelle tai elinkeinoille. Hankkeella voi olla kielteisiä vaikutuksia yksittäisille maanomistajille esimerkiksi metsäpinta-alan menetyksinä, mikä voi vaikuttaa kielteisesti kyseisiin metsäelinkeinoharjoittajiin.

6 Ympäristön- ja luonnonsuojelu

6.1 Kallio- ja maaperä

Raasakan – Maalimaan haaran johtoreitin kallioperä on kokonaisuudessaan tonaliittista gneissia (GTK:n kartta-aineistot).

Raasakan – Maalimaan haaran johtoreitin pääasiallinen maalaji on hienoainesmoreeni (kuva 10). Reitin pohjoisosissa on turvetta, ja pohjoiskulmassa on rahkaturvetta. Reitin eteläosissa on karkeaa hietaa, hienoa hietaa ja hiekkaa. Iijien rannoilla on täytemaata (tulvapankereet).

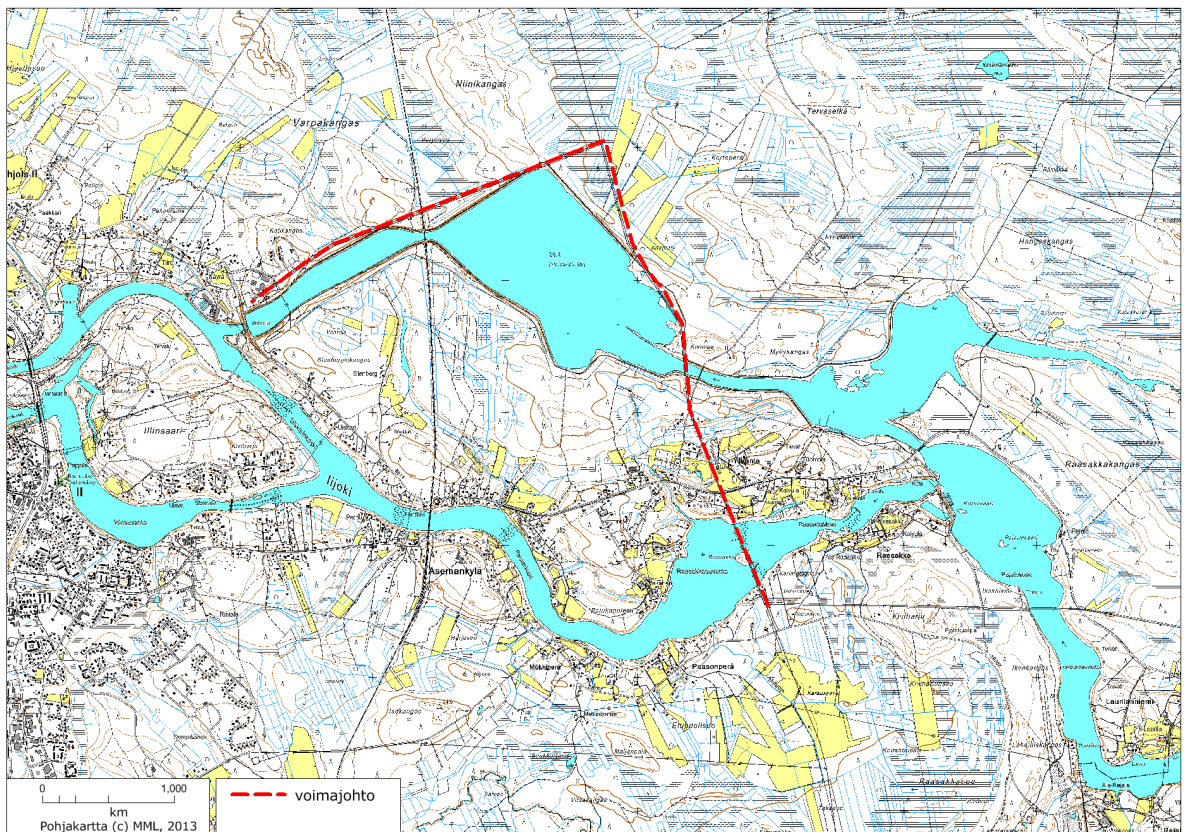
Kuva 10. Voimajohtoreitin alueen maaperäkartta. Johtoreitti on osoitettu viitteellisesti punaisella katkoviivalla. (Paikkatietoikkuna)

12.12.2013

6.2 Topografia, peitteisyys

Raasakan – Maalimaan haaran johtoreitti sijoittuu alavaan ja tasaiseen Iijoen rantamaahan (kuva 11). Tasaisinta on pohjoiskulmassa. Selkeimmin maastonkorkeus vaihtelee johtoreitin länsiosissa, 12,5 – 20 mpy, sekä itäpäässä joenylityskohdissa, 20 – 25 mpy.

Johtoreitti sijoittuu koko matkaltaan nykyisen johtoreitin paikalle. Reitti on liki kokonaan metsätalousmaata (kuva 12), lukuun ottamatta pohjoiskulmaa, jossa johtoreitin välittömään läheisyyteen ulottuu peltoalueita sekä johtoreitin itäosaa Ylirannan alueella, missä sijaitsee asutusta, laitumia ja peltoja. Johtoreitti sijoittuu pelto- ja laidunalueille yhteensä noin 580 metrin matkalla. Lisäksi avointa aluetta on läntinen voimalan alue. Pohjoiskulmassa on vähäpuustoinen suoalue, joka jää johtoreitin alle noin 630 metrin matkalla. Johtoreitti ylittää Iijoen kahdesti sekä sivuaa jokea siten, että johtoreitti sijoittuu vesialueelle yhteensä 700 metrin matkalla. Johtoreitti ylittää teitä useassa kohdassa sekä rautatien johtoreitin itäosassa.

Kuva 11. Raasakka – Maalimaan haara -johtoreitin topografia. Johtoreitin kuvaus punaisella katkoviivalla on viitteellinen.

12.12.2013

Kuva 12. Raasakka – Maalimaan haara –johtoreitin ilmakekuva.

6.3 Pohjavesi- ja pintavesiolot

Suunniteltu johtoreitti ei sijoitu pohjavesialueelle. Lähin pohjavesialue, Aaltokankaan vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (tunnus 11139011), sijaitsee kolme kilometriä johtoreitin eteläosasta lounaaseen.

Johtoreitti kulkee koko matkaltaan Perämeren rannikkoalueen ja Iijoen vesistöalueiden rajoilla. Paikoin johtoreitti kuuluu eteläiseen Raasakan valuma-alueeseen, ja idässä Harrisojan valuma-alueeseen, lännessä osin välialueeseen.

Itä- ja eteläosassa johtoreitti sivuaa Iijokea sekä ylittää joen kahdesti siten, että johtoreitti sijoittuu vesialueelle yhteensä 700 metrin matkalla. Muuallakin johtoreitti sijaitsee lähellä Iijokea, ja länsiosassa Kotikankaan lähellä, pohjoisessa Niinikankaan eteläpuolella sekä keskiosiltaan johtoreitti sijaitsee rannassa tai veden yllä. Lisäksi johtoreitti ylittää useita pieniä metsä- ja pelto-ojia sekä Ylirannan alueella Paakkolanojan.

6.4 Luonnonympäristö

6.4.1 Suojelualueet

Suunnitellulle voimajohtoreitille tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu Natura-alueita, luonnonsuojelualueita tai suojeluohjelmien mukaisia alueita. Lähimmät suojelualueet on esitetty kuvassa 13.

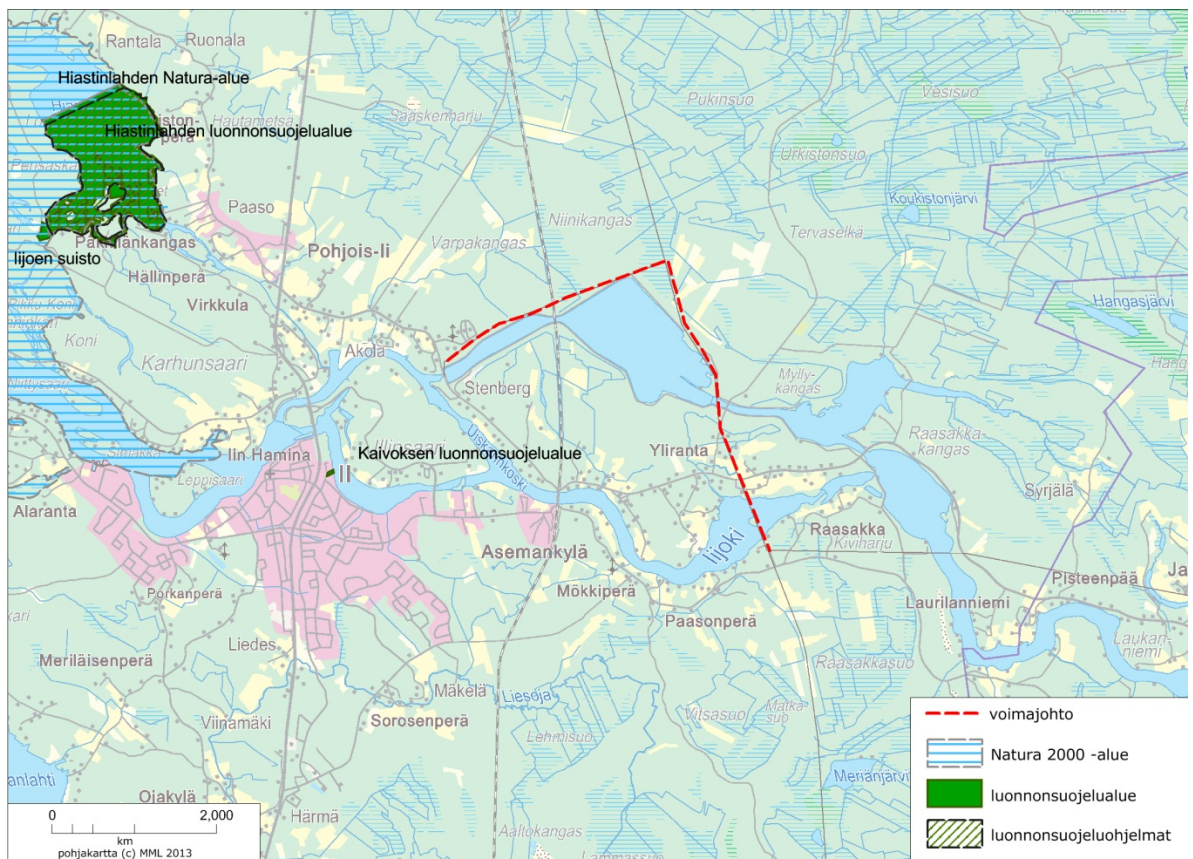
Lähin Natura-alue on Iijoen suiston Natura-alue (FI1100601, tyyppi SCI), joka sijoittuu lähimmillään 2,8 kilometrin etäisyydelle voimajohtoreitin länsiosasta. 1622 hehtaarin laajuinen Iijokisuisto on Suomen oloissa suurjoen suisto, joka on osaksi menettänyt luonnontilansa voimalaitosrakentamisessa ja jo sitäkin ennen ollessaan suuri tukinuiton järjestelykeskus, mutta jolla on edelleen erittäin paljon luontoarvoja. Iijokisuisto on

12.12.2013

harvinaisen monipuolinen alue, jolta löytyy 12 luontodirektiivin mukaista luontotyyppiä ja runsaasti harvinaisia ja uhanalaisia kasvilajeja. Myös alueen linnustomerkitus on huomattava. Iijokisuiston kokonaisuuteen sisältyy myös Niittysaaren perinnemaisema-alue. (Ympäristöhallinnon www-sivut)

Hiastinlahden Natura-alue (FI1100600, tyyppi SCI/SPA) sijaitsee voimajohdosta neljä kilometriä luoteeseen. 168 hehtaarin laajuinen Hiastinlahti on yksityisten maalla oleva luonnonsuojelualue ja kuuluu lintuvesiensuojeluohjelmaan. Alue muodostuu Hiastinhaarasta, joka on Iijoen suiston haara ja varsinaisesta Hiastinlahdesta. Hiastinhaaran suisto on kapeiden jokiuomien, saraikkoniittyjen valtaamien entisten jokiuomien ja pensoittuneiden saarien mosaiikkia. Hiastinlahti on valtakunnallisesti arvokas lintuvesikohde, hyvä pesimäalue ja tärkeä muutonaikainen levähtämisalue vesilinnuille ja kahlaajille. (Ympäristöhallinnon www-sivut)

Voimajohdon länsiosasta kaksi kilometriä lounaaseen on Kaivoksen luonnonsuojelualue, joka on yksityisten maalla oleva suojelualue.

Kuva 13. Voimajohdon läheisimmät luonnonsuojelualueet ja -ohjelmat sijoittuvat voimajohdosta lounaaseen ja luoteeseen (OIVA – ympäristö- ja paikkatietopalvelu, 2013).

6.4.2 Eläimistö ja arvolajiston esiintymispotentiaali

Johtoreitin alueella tai kahden kilometrin vyöhykkeellä sen molemmin puolin ei Metsähallituksen tietojen mukaan ole merikotkan, maakotkan ja muuttohaukan pesäpaikkoja eikä Helsingin yliopiston sääksirekisterin mukaisia sääksen pesäpaikkoja. Lähin petolinun pesäpaikka sijaitsee noin 6,8 kilometrin etäisyydellä johtoreitistä. Johtoreitin alueella tai yhden kilometrin vyöhykkeellä sen molemmin puolin ei Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen tietojen mukaan esiinny uhanalaisia lintu- tai muita eläinlajeja.

12.12.2013

Valtakunnallisessa Lintuatlashankkeessa selvitettiin koko Suomen pesimälinnuston levinneisyyttä 10 x 10 km suuruisilla atlasruuduilla vuosina 2006–2010 (Valkama ym. 2011). Johtoreitti sijoittuu Suomen lintuatlaksen kartoitusruudulle 724:343, Yli-Ii Jakukylä (selvitysaste hyvä). Tällä atlasruudulla havaittiin atlaksen aikana yhteensä 85 lintulajia, joista ruudulla pesii varmasti 51, todennäköisesti 7 ja mahdollisesti 27 lajia. Johtoreitin ympäristön monipuolisen elinympäristöjakauman perusteella siellä saattaa potentiaalisesti esiintyä lintuatlasruuduissa pesiväksi tulkituista lajeista metsien yleislajeja ja havumetsien lajeja sekä vesistöjen lajeja ja joitain lehtimetsien, soiden sekä peltojen ja rakennetun maan lajeja. Maastoinventointien yhteydessä havaittua lintulajistoa ovat tilitilli, teeri (jätöshavainto), kalalokki, harmaalokki, käpytikka, västäräkki, räkätirastas, pajulintu, harakka, varis, korppi ja peippo. Näistä teeri on silmälläpidettäväksi luokiteltu laji ja lintudirektiivin liitteen I mukainen laji.

Alueella tavattava eläinlajisto koostuu maastohavaintojen mukaan pääosin metsätalousovaltaisille havumetsäalueille tyypillisistä ja alueellisesti tavanomaisista nisäkäslajeista. Alueen yleisimpiin nisäkäslajeihin kuuluvat esimerkiksi hirvi, orava ja kettu sekä useat eri piennisäkäslajit.

EU:n luontodirektiivin liitteissä IV (a) luetellaan yhteisön tärkeänä pitämiä eläinlajeja, jotka ovat ns. tiukan suojelujärjestelmän lajeja, jolloin niiden lisääntymis- ja levähtämisalueiden hävittäminen ja heikentäminen on Suomen luonnonsuojelulain nojalla kiellettyä (Lsl. 49 § ja 42 §). Tällaisia lajeja ovat mm. liito-orava, kaikki Suomessa tavattavat lepakot, viitasammakko, saukko sekä Suomen suurpetolajit. Ii on liito-oravan levinneisyysalueen ulkopuolella, muiden mainittujen lajien esiintymispotentiaali on esitetty seuraavassa.

Suomessa on tavattu kaikkiaan 13 lepakkolajia, jotka kaikki ovat luonnonsuojelulain (Lsl. 29 §) nojalla rauhoitettuja. Suomi liittyi vuonna 1999 Euroopan lepakoidensuojelusopimukseen (EUROBATS), joka velvoittaa osapuolimaita huolehtimaan lepakoiden suojelusta lainsäädännön kautta sekä tutkimusta ja kartoituksia lisäämällä. EUROBATS-sopimuksen mukaan osapuolimaiden tulee myös pyrkiä säästämään lepakoille tärkeitä ruokailualueita sekä siirtymä- ja muuttoreittejä. Hankealueella voi levinneisyytensä puolesta esiintyä Suomen yleisintä lepakkolajia eli pohjanlepakkoa sekä viiksisipiipaa/isoviiksisipiipaa. Pohjanlepakko saalistaa yleensä monenlaisten kosteikoiden ja vesistöjen rannoilla, pihapiireissä, viljelysalueiden laitamilla, metsäteiden yllä ja hakkuiden reunoilla. Viiksisipiipalajit saalistavat useimmiten metsäalueilla ja pysyttelevät suojaissa ympäristöissä ja välttävät aukeita alueita. Johtoreitille sijoittuu pohjanlepakoille soveltuvia saalistusalueita Iijoen rantamilla sekä Ylirannan alueen viljelysten ja maatalojen läheisyydessä; viiksisipiipalajit voivat puolestaan saalistaa johtoreitin pohjoisosan metsäisillä osuuksilla. Maastoinventoinnissa ei havaittu lepakoiden lisääntymis- tai levähdyspaikoiksi soveltuvia kolopuita tai luonnonmuodostumia kuten kallionkoloja tai louhikoita. Lepakoiden pesiminen Ylirannan alueen maatalojen ulkorakennuksissa on mahdollista.

Viitasammakko on luettu kuuluvaksi EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin, mutta sitä ei ole luokiteltu Suomessa uhanalaisten lajien joukkoon. Viitasammakon elinalueita ovat rehevät kosteikot, mätät suot ja matala- ja loivarantaiset runsaskasvustoiset järvien ja virtavesien rannat. Johtoreitillä viitasammakolle soveltuvia elinympäristöjä ovat reheväkasvustoiset metsäojat johtoreitin alkuosuudella sekä Ylirannan alueella sijaitseva Paakkolanoja.

Saukko on luettu kuuluvaksi EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin. Suomen uhanalaisuustarkastelussa se on luokiteltu silmälläpidettäväksi (NT) lajiksi. Saukolla on tyypillisesti hyvin laaja elinpiiri, koiraalla se voi olla kymmeniä kilometrejä joenvartta tai rantaviivaa. Useimmiten saukot kulkevat yksin omaa vesistöreittiään edestakaisin. Laji pesii vesistön äärellä sijaitsevilla ketun tai mäyrän maahan kaivamissa koloissa.

12.12.2013

Saukon esiintyminen johtoreitin vesistöissä on mahdollista, vaikka todennäköisiä pesäkoloja tai merkkejä lajin esiintymisestä ei maastoinventoinnin aikana havaittu.

EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeista johtoreitin alueella saattavat levinneisyytensä puolesta esiintyä aika-ajoin kaikki suurpetomme. Todennäköisimmät alueella tavattavat suurpedot ovat karhu, ilves ja susi. Kaikkien suurpetojen elinpiiri on hyvin laaja, jolloin hankealue saattaa olla osa lajien elinpiiriä.

6.4.3 Luontotyypit ja kasvillisuus

Johtoreitin alue sijoittuu keskiboreaaliseen Pohjanmaan kasvillisuusvyöhykkeelle ja Oulun Pohjanmaan eliömaakuntaan. Johtoreitin alue sijoittuu suurimmaksi osaksi metsäiselle alueelle mutta on kuitenkin liki kokonaisuudessaan ihmistoiminnan alaista aluetta sijoittuessaan olemassa olevien voimajohtojen yhteyteen tavanomaiselle talousmetsäalueelle sekä rakennetun ympäristön ja viljelysten yhteyteen. Johtoreitillä ei esiinny täysin luonnontilaisia luontotyyppisiä tai elinympäristöjä. Maastoinventoinneissa ei havaittu uhanalaista kasvilajistoa. Johtoreitin alkuosuudelle sijoittuu yksi luonnon arvokohde eli suurruoholehto, joka on kuvattu kappaleessa 6.4.4. Asemakylän osayleiskaavan (Iin keskustaajaman osayleiskaavan laajennus) luontoselvityksessä johtoreitin läheisyyteen ei ole osoitettu arvokkaita luontokohteita.

Suuri osa johtoreitistä Raasakan vesivoimalaitokselta koilliseen – itään sekä Niinisuolta kaakkoon sijoittuu aivan Iijoen rannan tuntumaan. Jokirannassa on tulvapenger ja sen päällä tie, joten jokiranta on luonnontilaltaan muuttunutta. Metsät jokirannassa inventoidulla vyöhykkeellä ovat korkeimmilla maastokohdilla kuivahkoja puolukkatyyppin mäntykankaita sekä mäntyvaltaisia tuoreita mustikkatyyppin kankaita. Kivimaan alueella on myös kuivaa kanervatyyppin mäntykangasta. Puuston ikä vaihtelee nuoresta taimikosta varttuneisiin männiköihin.

Kuva 14. Johtoreittiä Niinisuon alueella voimajohdon kulmakohdasta länteen päin nähtynä

12.12.2013

Johtoreitille sijoittuu soita Varpasuon ja Niinisuon alueilla. Alkuperäinen suoluontotyyppi on näillä alueilla ollut isovarpuräme ja nevaräme, mutta voimakkaan ojituksen myötä suot ovat nykytilassaan kuivahtaneita ja luonnontilaltaan muuttuneita rämemuuntumia ja turvekankaita. Tiheimmin ojitetuilla soilla puusto on tiheää ja vaihdellen mänty- ja lehtipuuvaltaista. Niinisuon kohdalla, johtoreitin kulmakohdassa, on luonnontilaltaan paremmin säilynyttä nevarämettä (kuva 14). Nevarämeellä kasvaa harvaa männikköä; kenttäkerroksen lajistoa ovat variksenmarja, vaivaiskoivu, kanerva, muurain, juolukka, vaivero, tupasvilla, suokukka, karpalo, pyöreälehtikihokki ja riippasara. Suolla johtoreitin kohdalla on moottorikelkkareitti, minkä vuoksi rämeen kasvillisuus ja pintaturve on vaurioitunut.

Aitaniityn alueella on peltoalueita sekä niitä reunustavia kosteapohjaisia lehtipuuvaltaisia metsiköitä, jotka on niin ikään ojitettu. Pellonreunusmetsät ovat heinävaltaisia, osin suurruohoisia ja leveiden ojen vuoksi vaikeakulkuisia.

Ylirannan alueella on vaihtelevia asutuksen ja viljelysten sekapuustoisia lievemetsiä. Alueen keskellä johtoreitin kanssa risteävän Paakkolanojan varsilla on lehtipuuvaltaista suurruohoista metsää. Paakkolanojan uomaa on muokattu ja sen varsien luontotyyppi ja kasvillisuus ovat kulttuurivaikutteisia. Raasakkasuvannon rannoilla ja suvannossa sijaitsevassa saassa kasvaa harmaaleppää, koivua ja pajua sekä lehtovirmajuurta, myrkkyykeisoa, viiltosaraa, mesiangervoa, karhunputkea, järvikortetta, hiirenviraa ja pietaryrttiä.

6.4.4 Luonnonsuojellisesti arvokkaat alueet ja kohteet

Selvitysalueen lähtötietojen ja maastoinventointien tulosten mukaiset arvokkaat luontokohteet on esitetty kuvassa 15 sekä liitteessä 1. Kohde 1 on seuraavassa kuvattu suurruoholehto. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen tietojen mukaiset uhanalaishavainnot ovat myös olleet selvitysaineistossa mukana.

Kuva 15. Johtoreitin arvokkaiden luontokohteiden yleissijainti

12.12.2013

1. Suurruoholehto

Pinta-ala: 0,14 ha

Uhanalaiset ja harvinaiset lajit: -

Uhanalaiset luontotyypit: suurruoholehto, VU

Lakiperusteet: Metsälaki 10 §

Arvoluokka: Paikallisesti arvokas

Johtoreitin länsiosassa, noin 20 metriä nykyisten voimajohtojen johtoauekan reunasta pohjoiseen sijaitsee pienialainen suurruoholehto (kuvat 16 ja 17). Paikallista arvoluokkaa oleva suurruoholehto on metsälain 10 § mukainen metsäluonnon erityisen tärkeä elinympäristö sekä vaarantunut uhanalainen luontotyyppi. Kohteen alueella on vanhoja matalia metsäoimia, joista huolimatta lehdon luonnontila on melko hyvä. Puusto koostuu varttuneesta – vanhahkosta koivusta, kuusesta, harmaalepstä ja tuomesta. Pensas-kerroksessa kasvaa edellä mainittujen puiden taimien lisäksi pajuja ja pihlajaa. Kenttäkerroksen lajistoa ovat mesiangervo, korpiorvokki, suo-orvokki, metsäalvejuuri, hiirenporras, ojakellukka, kurjenjalka, isotalvikki, sudenmarja, karhunputki ja nokkonen.

Kuva 16. Johtoreitin pohjoispuolista suurruoholehtoa

2. Uhanalainen laji

Uhanalaiset, silmälläpidettävät ja harvinaiset lajit: uhanalainen (VU) sammallaji

Arvoluokka: Valtakunnallisesti arvokas

Kohde on ELY:n havaintotieto vuodelta 1982 ja se sijoittuu lähimmillään 750 metrin etäisyydelle johtoreitin eteläpuolelle.

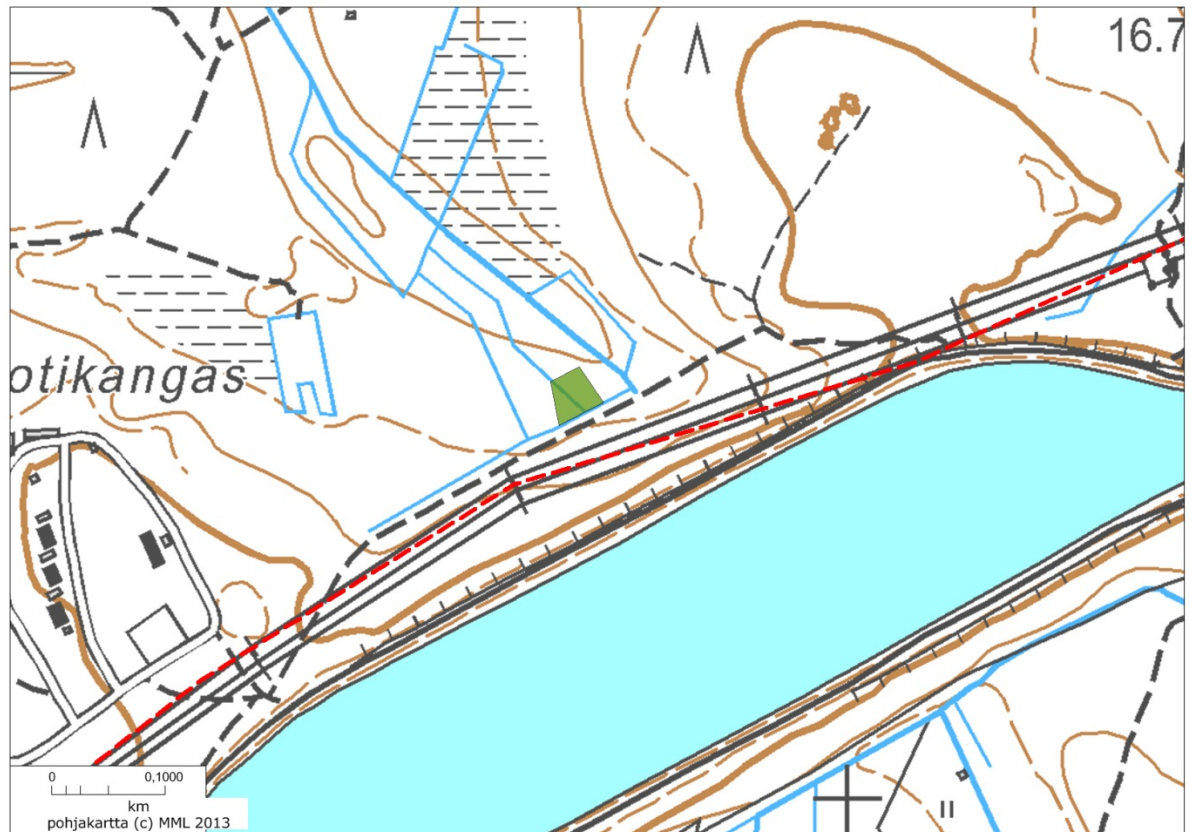
3. Uhanalainen laji

Uhanalaiset, silmälläpidettävät ja harvinaiset lajit: uhanalainen (EN) kasvilaji

Arvoluokka: Valtakunnallisesti arvokas

Kohde on ELY:n epätarkka havaintotieto vuodelta 1970. Lajin elinympäristövaatimukset huomioon ottaen sitä kasvaa todennäköisimmin Raasakkasuvannon lieju- ja savipohjaisten rantojen matalassa vedessä.

12.12.2013

Kuva 17. Suurruoholehdon sijainti ja rajaus

6.5 Hankkeen vaikutukset ympäristön- ja luonnonsuojeluun

Suunniteltua voimajohtoreittiä lähimmät suojelualueet sijoittuvat niin etäälle, ettei niille aiheudu hankkeesta vaikutuksia. Uusi voimajohto sijoittuu olevien johtojen yhteyteen ja johtoalueen levenemä on kokonaisuutena vähäinen, jolloin vaikutukset alueen eliölajistolle, arvolajistopotentialille ja elinympäristöjen nykytilalle jää hyvin vähäiseksi. Joikiympäristön lajistolle aiheutuvat vaikutukset voidaan ehkäistä sijoittamalla voimajohtopylväät jokiuoman ulkopuolelle.

Suunnitellun voimajohtoreitin läheisyyteen sijoittuva luonnonsuojelullisesti arvokas lehtokohde (kohde 1, kuvat 15, 16 ja 17) sijoittuu 20 metrin etäisyydelle johtoreitistä eikä sen alueelle kohdistu hankkeessa toimenpiteitä. Lehtokohteelle ei siten aiheudu hankkeesta vaikutuksia.

Uhanalaishavainnoista toinen sijoittuu noin 750 metrin etäisyydelle voimajohtoreitistä eikä sille aiheudu hankkeesta vaikutuksia. Uhanalaishavainnoista toisen sijainti on epätarkka. Kyseessä olevan lajin elinympäristövaatimukset huomioon ottaen hanke voidaan toteuttaa siten, ettei lajille aiheudu vaikutuksia.

Johtoreitillä sijaitsevat saukolle ja viitasammakolle soveltuvat elinympäristöt voidaan voimajohton yleissuunnittelussa ottaa huomioon siten, ettei niille aiheudu haittoja.

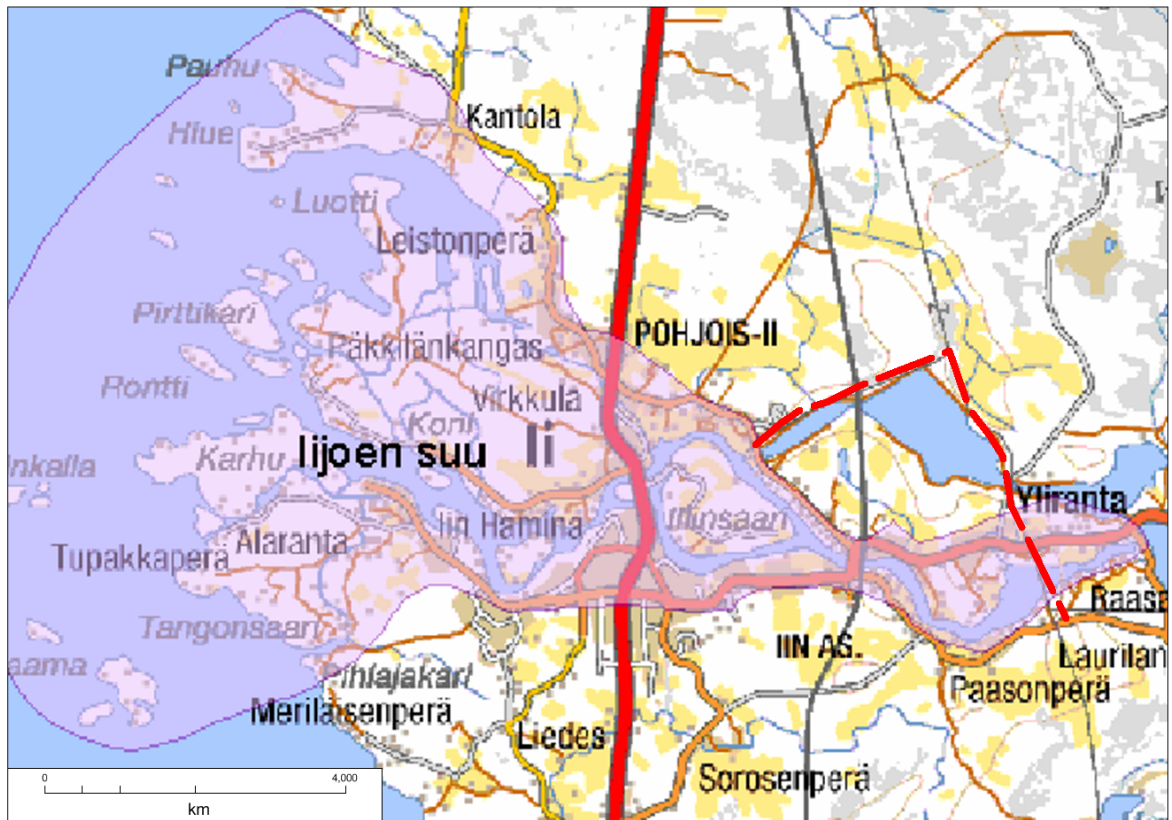
Johtoreitille tai sen läheisyyteen ei sijoitu muita erityisiä ympäristön- tai luonnonsuojelun kannalta tärkeitä alueita, kohteita tai ominaispiirteitä. Kokonaisuutena hankkeesta ei aiheudu haitallisia vaikutuksia ympäristön- ja luonnonsuojeluun.

12.12.2013

7 Maisema ja kulttuuriperintö

7.1 Maiseman ominaispiirteet ja arvoalueet

Johtoreitin länsiosan välittömässä läheisyydessä sekä johtoreitin itäosan alueella on maakunnallisesti arvokas Iijoen suun maisema-alue (kuva 18). Iijoki on kohtalaisen jyrkkä- ja korkearantainen alueen karujen maalajien vuoksi, ja puusto ylettyy usein rantaan. Ii on keskiaikainen asutuskeskus, ja Iijoen suun saaret ovat toimineet kaupanteo- ja kirkollisten toimitusten paikkoina, sekä laidunalueina (Ympäristökeskus). Johtoreitti sijoittuu arvokkaalla maisema-alueella Ylirannan viljelysten ja rakennetun ympäristön lomaan sekä Raasakkasuvannon alueelle (kuvat 19 ja 22).

Kuva 18. Maakunnallisesti arvokas Iijoen suun alue. Johtoreitin kuvaus punaisella katkoviivalla on viitteellinen. Kuva MML, ladattu www.ymparisto.fi -sivuilta.

Raasakan – Maalimaan haaran johtoreitti sijoittuu suurimmaksi osaksi alavaan Iijoen pohjoisrantaan. Ympäristössä ei ole voimakkaita maastonkohoumia, joilta muodostuisi näkymiä johtoreitille, mutta johtoreitti näkyy Iijoen suvannon sekä Raasakkasuvannon rannoilta useassa kohdassa, jossa johtoreitti kulkee rantaviivan tuntumassa tai vesialueen yläpuolella (kuvat 20, 21 ja 22). Vastarannoilta muodostuvat merkittävimmät, pisimmillään yli 1,5 kilometrin näkymät johtoreitille.

Reitin pohjoiskulmassa johtoreitin välittömään läheisyyteen ulottuu peltoalueita, ja ne muodostavat pisimmillään yli 500 metrin näkymiä koillisesta johtoreitin suuntaan. Pohjoiskulman vähäpuustoisella suolla muodostuu yli 400 metrin näkymiä johtoreitille (kuva 14).

Rautatien ylityskohdassa johtoreitti näkyy rautatietä pitkin vähintään 480 metrin päähän etelään, ja pohjoisen suuntaan vähintään 150 metriä.

12.12.2013

Johtoreitti ylittää Ijoen suvannon pohjoisrannalla tulvapengertien (kuva 20), ja suvannon pohjoiskulmassa johtoreitti näkyy ylityskohdista lounaaseen yli 780 metriä tietä pitkin ja kaakkoon yli kilometrin tietä pitkin. Ylirannan alueella Yli-Iintien ylityskohdalla voimajohto näkyy noin 300 metriä ylityskohdalta molempiin suuntiin (kuva 19).

Kuva 19. Yli-Iintien ylitys maakunnallisesti arvokkaalla Ijoen suun maisema-alueella

Kuva 20. Johtoreittiä Ijoen pohjoisrannan tulvapengertien vierellä

12.12.2013

Kuva 21. Iijoen pohjoisen haaran ylitys Kivimaantieltä nähtynä

Kuva 22. Näkymä Raasakkasuvannon pohjoisrannalle, missä sijaitsevat johtoreittiä lähimmät asuinrakennukset

12.12.2013

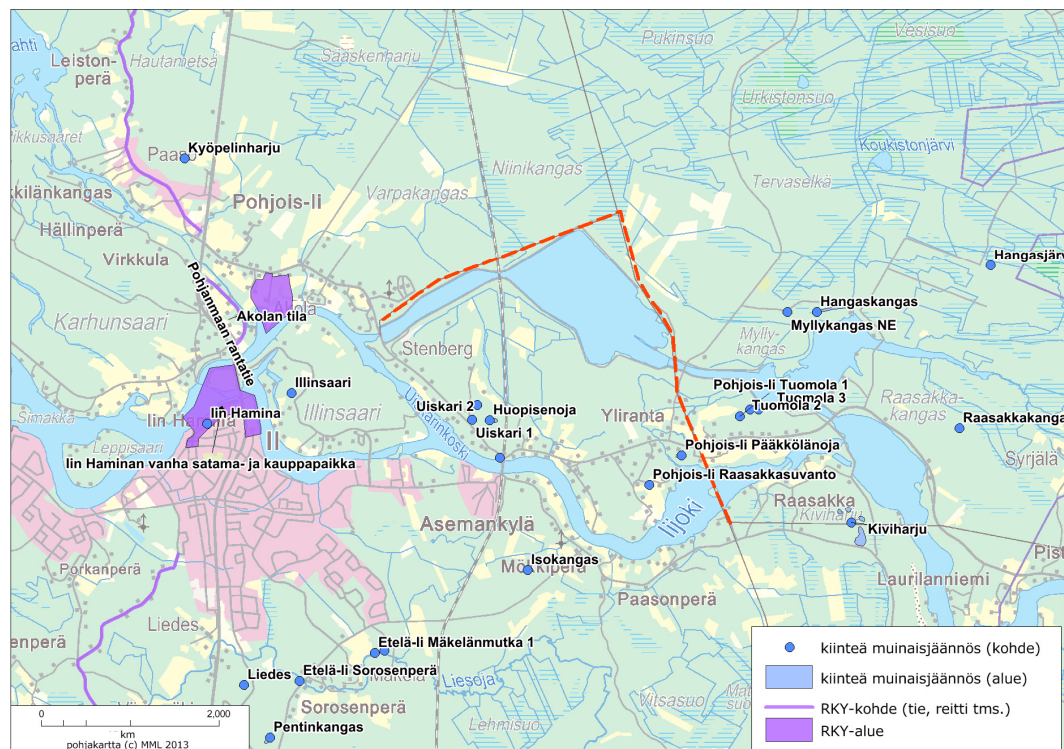
7.2 Kulttuurihistorialliset ja arkeologiset kohteet

Suunnittelun voimajohdon välittömään läheisyyteen ei sijoitu tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä (kuva 23). Sen lähiympäristössä on useampia muinaisjäännöksiä, joista osa on varhaismetallikautisia, osa esihistoriallisen ajan ja osa historiallisen ajan kiinteitä muinaisjäännöksiä. Lähin näistä on runsaan 200 metrin päässä voimajohdosta sijaitseva Pohjois-Ii Paakkolanoja, joka on ajoitukseltaan historiallinen tervahauta.

Voimajohdon länsipuolella on Akolan tila, joka valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristön (RKY) kohde. Akolan tilan päärakennus 1700-luvun lopulta kuuluu Pohjois-Pohjanmaan merkittävimpiin myöhäiskustavilaisen ajan rakennuksiin. Rakennuksen interiöörit ovat säilyneet hyvin.

Samoin Iin Haminan vanha satama- ja kauppapaikka (kuva 24) on valtakunnallisesti arvokas (RKY-alue). Keskiajalta periytyvä satama- ja kauppapaikka, Iin Hamina on Pohjanmeren jokisuiden tärkeimpiä historiallisia markkinapaikkoja Kalajoen Plassin ohella. Suunnittelemattomasti rakennetun alueen säilynyt tiivis rakenne kertoo ajallisesta syvyydestä.

Samoin Pohjanmaan rantatie on luokiteltu RKY-kohteeksi. Pohjanmaan rantatie on yksi Suomen tärkeistä historiallisista tielinjoista. Ratsupolusta 1600-luvulla kehittynyt maantie on kulkenut Turusta Tukholmaan Pohjanlahden ympäri. Rantatie on ollut Pohjanmaan tärkein tie ja Lapin läänin alueella pitkään ainoa maantie.

Kuva 23. Voimajohdon läheiset kiinteät muinaisjäännökset (kohteet ja alueet) sekä valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt (Museovirasto, 2013).

7.3 Hankkeen vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön

Johtoreitti sijoittuu koko matkaltaan nykyisen johtoreitin yhteyteen, olemassa olevien voimajohtojen paikalle, jolloin pylväsrakenteet uusitaan ja pylväskorkeus kasvaa muutamia metrejä. Puurakenteiset pylväät korvataan metallisilla, jolloin maisemallisesti voimajohtojen visuaalinen ilme muuttuu, mutta niiden vaatima tila ja asema maisemassa säilyvät kokonaisuutena kaukomaiseman kannalta pitkälti samana. Voidaan to-

12.12.2013

deta, että kaukomaisemille aiheutuvat vaikutukset jäävät hyvin vähäisiksi. Lähimaise-
man muutos on nähtävissä lähinnä Ylirannan alueella, Yli-Iintien ympäristössä sekä lähimp
pien loma- ja asuinrakennusten pihapiirien ympäristöissä Raasakkasuvannon rannoilla. Suojaavaa puustoa säästämällä merkittävydeltään kohtalaista vaikutusta voidaan lieventää.

Suunnitellulla voimajohtolla ei ole vaikutuksia tiedossa oleville kulttuuriperinnön arvoille. Museoviraston lausunnon mukaan suunniteltu voimajohto sijoittuu monin kohdin eriaikaisille ja -tyyppisille muinaisjäännöksille soveliaille alueille, joten voimajohtoalueen laajentaminen edellyttää arkeologista selvitystä.

Kuva 24. Iin vanhan Haminan aluetta

8 Epävarmuudet

Selvitystyön epävarmuustekijät liittyvät luonnonympäristö koskevaan osuuteen eli luonnon vuotuiseseen vaihteluun sekä maastoinventointien rajalliseen kestoan. Inventointitulokset ilmentävät aina hetkellistä luonnon tilaa, joka voi jossain määrin vaihdella vuosittain. Yksittäisten lajien esiintyminen vaihtelee sekä vuodenajan että vuosien välillä, lajille sopivan elinympäristön asettamissa rajoissa. Tämän selvitysraportin tuloksiin ei katsota liittyvän merkittäviä epävarmuustekijöitä seuraavista syistä: johtoreitti levenee vain vähäisissä määrin, alueen vallitsevat elinympäristöt (kangasmetsät, suot) ovat tehokkaan metsätalouden ja ojitusten selvästi muokkaamaa ja luonnontilaltaan muunnuttua. Johtoreitin alue käytiin maastossa kattavasti läpi lukuun ottamatta vesialueita.

9 Johtopäätökset ja suositukset

Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden periaatteiden mukainen; uusi johtoreitti sijoittuu nykyisten johtojen paikalle. Suunnitellun voimajohtoon vaikutukset maankäytölle jäävät vähäisiksi. Rakennusrajoitusalueen päivittyessä johtoalueen reunan estyy nykyisin pääasiassa maa- ja metsätalousskäytössä olevan alueen käyttö vähäisessä määrin ja lähimmille asuinrakennuksille aiheutuu uudisrakentamisrajoitteita.

Hankkeen vaikutukset virkistykseen, liikenteelle tai elinkeinoille jäävät hyvin vähäisiksi. Hankkeella voi olla kielteisiä vaikutuksia yksittäisille maanomistajille esimerkiksi metsäpinta-alan menetyksinä, mikä voi vaikuttaa kielteisesti kyseisiin metsäelinkeinoharjoittajiin.

12.12.2013

Johtoreitin läheisyyteen sijoittuvat luonnonsuojelun kannalta tärkeät alueet ja kohteet sijoittuvat siten, että ne voidaan hanketta toteutettaessa huomioida, jolloin ehkäistään niille aiheutuvat haitalliset vaikutukset. Kokonaisuutena hankkeesta ei aiheudu haitallisia vaikutuksia ympäristön- ja luonnonsuojeluun.

Maisemalliset vaikutukset jäävät kaukomaisemien ja maakunnallisesti arvokkaan Iijoen suun maisema-alueen osalta vähäisiksi ja lähimaisemalle kohdistuvia haittoja lähimpien asuin- ja lomarakennusten kannalta voidaan ehkäistä säästämällä suojapuustoa. Hankkeella ei ole vaikutuksia tiedossa oleville kulttuuriperinnön arvoille. Museovirasto edellyttää lausunnossaan johtoreitin arkeologista inventointia.

Lähteet

Helsingin yliopiston rengastustoimisto 17.5.2013: Luonnontieteellisen keskusmuseon ylläpitämän sääksirekisterin mukaiset tiedot kahden kilometrin vyöhykkeellä johtoreitin molemmin puolin.

Iin kunnan www-sivut, www.ii.fi

Maanmittauslaitos (MML), 2013. Avoimien aineistojen tietopalvelu / peruskartta, taustakartta. <https://tiedostopalvelu.maanmittauslaitos.fi/tp/kartta>

Metsähallitus 20.5.2013: Tiedot vastuulajien (maakotka, merikotka, muuttohaukka) pesäpaikoista kahden kilometrin vyöhykkeellä johtoreitin molemmin puolin.

Museovirasto 1.8.2013: Lausunto MV/159/05.02.01/2013. Ii, Oulu. Fingrid Oyj:n voimajohtohankkeet.

OIVA – ympäristö- ja paikkatietopalvelu, 2013. Suomen ympäristökeskus. www.ymparisto.fi/oiva

Paikkatietoikkuna.fi (2013). Maanmittauslaitos. www.paikkatietoikkuna.fi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 15.5.2013: Uhanalaisrekisterin mukaiset tiedot yhden kilometrin vyöhykkeellä johtoreitin molemmin puolin Iin ja Oulun alueelta.

Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén A. & Mannerkoski I. (toim.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010. Erillisjulkaisu. s. 685. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus.

Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. – Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 8/2008. Osat 1 ja 2. 264 + 572 s.

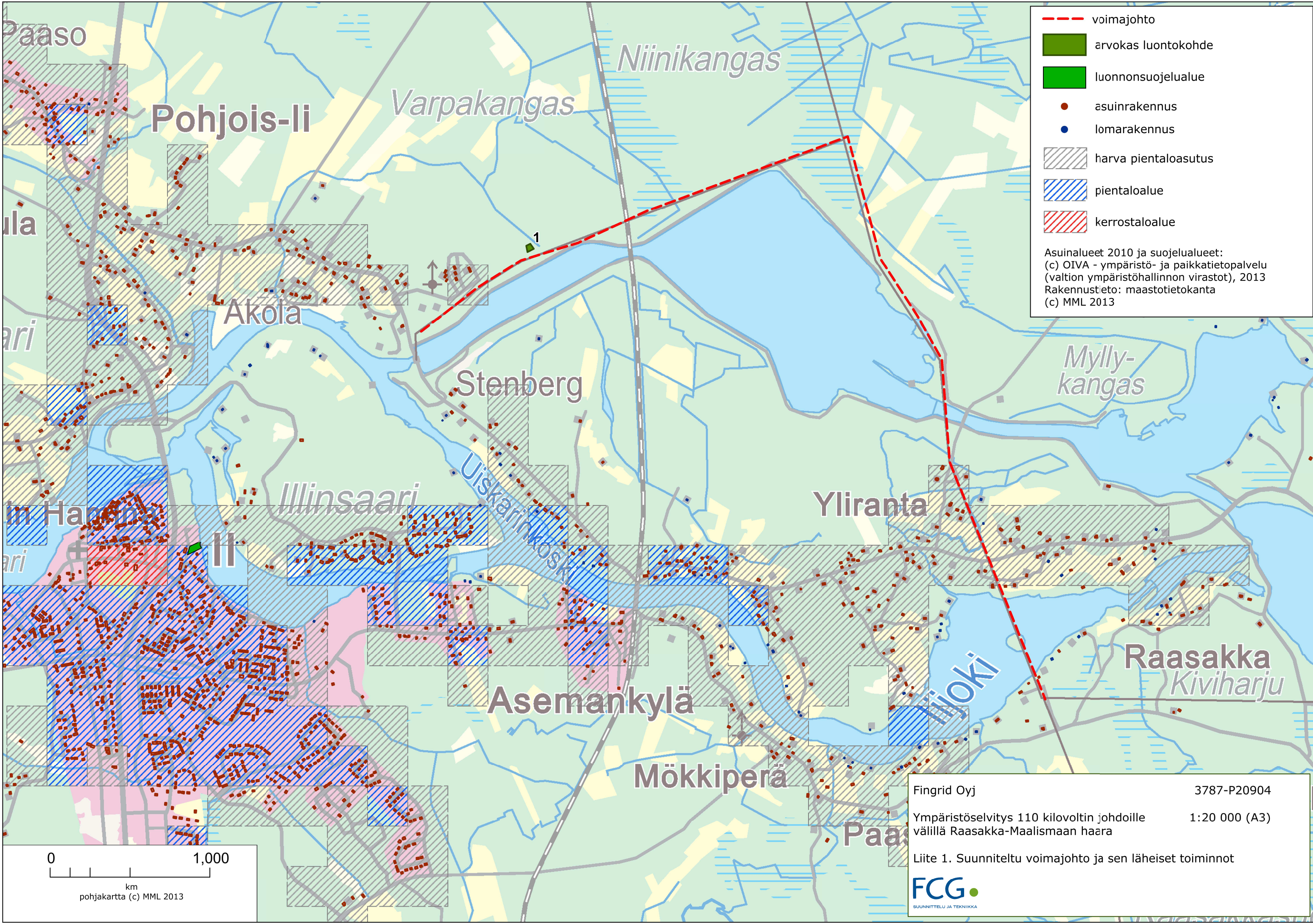
Ryttäri, T., Kalliovirta, M. & Lampinen R. (toim.). 2012: Suomen uhanalaiset kasvit. Tammi, Helsinki. 384 s.

Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi - kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Ympäristöopas 109, Luonto ja luonnonvarat, Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Tilastokeskus, ruututietokanta 2010.

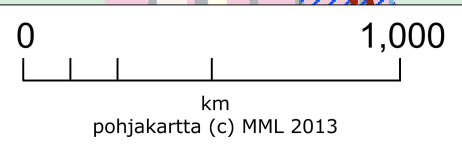
Valkama, J., Vepsäläinen, V. & Lehikoinen, A. 2011: Suomen III Lintuatlas. – Luonnontieteellinen keskusmuseo ja ympäristöministeriö.

Ympäristöhallinnon www-sivut, www.ymparisto.fi

- - - voimajohto
 arvokas luontokohte
 luonnonsuojelualue
● asuinrakennus
● lomarakennus
 harva pientaloasutus
 pientaloalue
 kerrostaloalue

Asuinalueet 2010 ja suojelualueet:
 (c) OIVA - ympäristö- ja paikkatietopalvelu
 (valtion ympäristöhallinnon virastot), 2013
 Rakennustieto: maastotietokanta
 (c) MML 2013

Fingrid Oyj 3787-P20904
 Ympäristöselvitys 110 kilovoltin johdoille 1:20 000 (A3)
 välillä Raasakka-Maalismaan haara
 Liite 1. Suunniteltu voimajohto ja sen läheiset toiminnot
FCG
SUUNNITTELU JA TEKNIikka

01.08.2013

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Osmontie 34
00610 Helsinki

Viite Lausuntopyyntö 18.6.2013

Asia **II, OULU, KEMINMAA, ROVANIEMI, LEMPÄÄLÄ, VALKEAKOSKI, KANGASALA, Fingrid Oyj:n voimajohtohankkeet**

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy on laatimaansa ympäristöselvitystä varten pyytänyt Museoviraston lausuntoa Fingrid Oyj:n suunnittelemista voimajohtohankkeista Lapin, Pohjois-Pohjanmaan sekä Pirkanmaan alueella. Pyyntö koskee tietoa voimajohtoreiteillä olevista kiinteistä muinaisjäänöksistä tai muista huomioon otettavista kohteista 100 m etäisyydellä reitin molemmin puolin. Lisäksi pyydetään Museovirastoa arvioimaan mahdollinen arkeologinen inventointitarve sekä sen mahdollisuudet.

Linjausalueiden paikkatieto on ladattavissa verkosta, mistä Museoviraston tiedonhallinta on kesäkuussa ohjeistanut lausunnon pyytäjää.

lin-Oulun välinen uusi linjausväli (läntisempi) valtakunnanverkko – Isokangas (ent. Yli-li) on melko kattavasti selvitetty Suurhiekan merituulipuiston voimajohtoreitin suunnittelun yhteydessä tehdyssä arkeologisessa inventoinnissa vuonna 2011. Linjauksen läheisyydessä on useampia tiedossa olevia kohteita, jotka kuitenkin sijoittuvat siitä valtaosin yli 100 m etäisyydelle. Kuitenkin kohde Välioja S (muinaisjäänösrekisterin tunnus 972010068) on arviolta noin 50 m linjauksen eteläpuolella, kohde Isokangas etelä (1000019096) uuden linjauksen ja itäisemmän valtakunnanverkon liittymän luoteispuolella, runsaat 50 m nykyisestä linjauksikäytävästä länteen. Myös kohde Isokangas W 1 (972010049) on lausuntopyynnön liitekartassa mahdollisesti sähköaseman aluetta osoittavalta rajaukselta vain noin 50 m lounaaseen. Kauempana, mutta alle kilometrin etäisyydellä linjauksesta, kohteita on useampia. Museovirasto arvioi arkeologista selvitystarvetta olevan vielä Isokankaan alueella, jossa kaksi valtakunnanverkkoa kohtaa.

lin kunnassa on läntisemmän valtakunnanverkon vaiheilla muutamia muinaisjäänöskohteita erityisesti lijoen kohdalla, jotka kaikki sijaitsevat yli 100 m etäisyydellä linjauksesta. Museoviraston tiedossa ei kuitenkaan ole, että valtakunnanverkon linjauksella olisi aiemmin toteutettu arkeologista hankeinventointia. Linja kulkee monin kohdin eriaikaisille ja -tyyppisille muinaisjäänöksille soveliailla alueilla, joten siirtokäytävän laajentaminen edellyttää arkeologista selvitystä.

Keminmaan lyhyen linjauksen vaiheilta ei tunneta muinaisjäänöskohteita. Museovirasto arvioi Takakummun–Hirvikummun kohdalla olevan paikallista arkeologista tarkastustarvetta.

Rovaniemen osalta olisi kuultava arkeologisen kulttuuriperinnön suojeluasiassa Lapin maakuntamuseota, mutta lomakauden takia Museovirasto arvioi hanketta Petäjäskoskella. Linjaus noudattaa alueella pääosin vanhaa voimansiirtokäytävää ja kulkee Jaatilansaareissa Pikkurakan (Rinne) (699010056) kivikautisen asuinpaikan ylitse, vanhan jokiuoman itärannalla puolestaan asuinpaikan Antinkorva 1 kohdilla (699010455). Alueella on vanhempaa tietoa useammista muinaisjäänöksistä ja linjauksen rakentaminen edellyttää tarkempaa suunnittelua. Museovirasto arvioi tämän vuoksi tarkkuusinventoinnin

tarpeelliseksi ja rakentamisen toteutuksesta riippuen myös arkeologista kaivaustutkimus voi olla tarpeen. Pikkurakan kohdetta on osin tutkittu voimalan rakennusvaiheessa 1956. Petäjäskoski – Vajukoski 220 kV voimajohtohankkeen inventoinnissa 2006 jokiuoman itärannalta tehtiin mahdollisesti muinaiseen asuinpaikkaan viittaavia merkkejä (kohde Antinkorva 2, 1000007985), joiden luonne ei selvinnyt ja alue edellyttää tarkempia selvityksiä. Myös Jaatilan saaren länsiosassa sekä Jaatilanputaan länsipuolella on paikallista selvitystarvetta.

Museoviraston ja Pirkanmaan maakuntamuseon solmiman yhteistyösopimuksen perusteella maakuntamuseo lausuu Lavianvuoren sähköaseman 110 kilovoltin sisäänvetojohtoa koskevasta hankkeesta. Vaikka Museovirasto on sähköpostilla 18.7.2013 välittänyt lausuntopyyntönne aineistoineen maakuntamuseoon (tutkija Ulla Lähdesmäki, puh. 040 520 1281, ulla.lahdesmaki@tamperere.fi), FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy esittää tarvittaessa erikseen lausuntopyyntön Pirkanmaan maakuntamuseolle.

Riittävän selvityksen toteuttamiseksi Museovirasto viittaa sen verkkosivuilla olevien Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeisiin ja niiden noudattamiseen: http://www.nba.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen_perinto/laatuohjeet

Inventoinnissa selvitettyjen alueiden tulee käydä selkeästi ilmi kartoilta ja raporttiin tulee myös kirjata maastotyöhön käytetty aika työpäivinä. Näin jotta viranomaisen voi osaltaan arvioida selvitysten riittävyyttä ja myös tulevaisuuden arkeologisia selvitystarpeita.

Myös luettelo arkeologisia selvityksiä tekevistä toimijoista on Museoviraston verkkosivuilla: http://www.nba.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen_kulttuuriperinto/arkeologisten_kenttatoiden_tilaaminen

Rovaniemen ja Keminmaan osalta Museovirastolla ei ole suunnitelman johdosta huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön osalta. Pohjois-Pohjanmaan alueella hanketta arvioi tältä osin Pohjois-Pohjanmaan museo.

Osastonjohtaja

Mikko Härö

Intendentti

Kaarlo Katiskoski

Tiedoksi

Tampereen kaupunki/Museopalvelut
Ulla Lähdesmäki, Pirkanmaan maakuntamuseo
Marja Nuottajärvi, FCG
Pohjois-Pohjanmaan museo
Rovaniemen kaupunki/Lapin maakuntamuseo
Hannu Kotivuori, Lapin maakuntamuseo
Juhani Turpeinen, Pohjois-Pohjanmaan museo
Mika Sarkkinen, Pohjois-Pohjanmaan museo